

humagasinet

n° 2 2010
maj

TEMA.

PH.D.-STUDERENDE

DET HUMANISTISKE FAKULTET
AARHUS-UNIVERSITET

HUMmagasinet

Nr. 2 maj 2010

Udgiver

Det Humanistiske Fakultet
Jens Chr. Skous Vej 3
8000 Århus C
Tlf. 8942 6923
Fax: 8942 1200
FirstClass e-post:
HUMmagasinet
E-post:
hummagasinet@hum.au.dk
www.humaniora.au.dk/
nyheder/hummagasinet

Redaktion

Gitte Bindzus Foldager (red.)
Marie Louise Gammelgaard (red.)
Svend Aage Mogensen (ansv.)
Casper Hartmann Dam
Stefan M. Rasmussen

Forsidefotos

Mads Dalegaard,
Fotoafdelingen Moesgård

Layout og tryk

Zeuner Grafisk as

Gengivelse

Gengivelse af redaktionelt indhold er tilladt med tydelig kildegengivelse.

Oplag

5.000 eksemplarer.

ISSN

0908-5343

- 4 Mere strøm på vej
- 5 Homo super sapiens
- 6 Fokus: Den faglige udviklingsproces
- 10 Fonetiker for retten
- 12 30-året for Mugabes magtovertagelse – og hvad så?
- 14 Sådan, q
- 16 Tema: Ph.d.-studerende
- 27 Skarp på Parthenon og Ming
- 28 Danmarkshistorien.dk vinder pris
- 30 Hvor arbejdsglæden lå begravet
- 36 Ikke født til at netværke
- 37 Første trin på karrierestigen
- 38 Man skal være alene med sig selv én gang om dagen
- 39 Træd et trin op
- 40 Dansk kultur er in og åben
- 42 Processen ligger på nettet
- 43 Kontaktet af Zentropa

Deadline næste nummer:

Deadline er 30. august (større ting dog før)
Næste nummer udkommer 20. september

INDHOLD

MERE STRØM PÅ VEJ

HUM-studerende er blevet spurgt om deres undervisningsmiljø – bedre udluftning og mere strøm hører til ønskerne

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

”Det er svært at lufte ud uden støjgener”, skriver en studerende fra Nobelparken, mens flere i Adornobygningen påtaler toiletforholdene, og en række studerende fra forskellige afdelinger efterlyser mere strøm.

Knap halvdelen af de 80 studerende, der deltog i fakultetets Undervisningsmiljøundersøgelse, har bemærkninger til indeklimaet i undervisningslokaler og/eller grupperum. Mere end hver anden oplever, at der mangler strøm eller trådløst internet i undervisningslokaler eller grupperum, og når strømspørgsmålet går på auditorier, er tallet endnu højere.

– Vi anerkender de problemer, der rejses, siger administrationschef Ole Jensen fra Det Humanistiske Fakultet.

– Og nogle af dem er ikke ukendte for os. Vi har også før undersøgelsen haft overvejelser om, hvad vi kan gøre, siger han.

Mere el i flere tempi

I år og de kommende år er der således allerede sat penge af til at forbedre strømmen. Det betyder flere kontakter langs væggene og højere kapacitet, så flere kan slutte deres bærbare til på én gang i undervisningslokalerne.

– Vi har valgt at tage de mest belastede steder i hvert bygningsafsnit først, blandt andet i Nobelparken, på Kasernen og Moesgård, og vi regner med at nå cirka en tredjedel af lokalerne i år, siger Ole Jensen.

I løbet af tre år skulle strøm-forsyningen gerne være forbedret de fleste steder på fakultetet.

Angående teknikken, for eksempel undervisningslokalernes projektorer, siger Ole Jensen:

– Teknikken skal virke. Men vi har knap 70 undervisnings- og gruppe-lokaler på fakultetet, og dem er vi løbende i gang med. Med hensyn til trådløst internet, som er efterspurgt, har vi bragt det op overfor AU, der står for den side af sagen, oplyser han.

Indeklimaets dilemma

Indeklimaproblematikken er vanskeligere at gøre noget ved. Her

klages der for eksempel i dele af Nobelparken over, at det er svært at lufte ud via vinduerne, idet man så bliver generet af trafikstøj. Et sommer-dilemma kan derfor være: varmt eller larm.

– Det er en tilbagevendende problematik, som vi har set på flere gange. Der er installeret mekanisk ventilation i alle lokaler, og luften bliver skiftet ud 6-8 gange pr. time, men den luft der bliver brugt inden døre har samme temperatur som den udenfor, og derfor kan varmen være svær at gøre noget ved, når solen står på, fortæller Ole Jensen.

Han understreger, at alle lokaler er bygget efter de krav og overholder de standarder, der er. Om sommeren kan det tekniske personale i de varmeste perioder lade udluftningen køre om natten og dermed generere en anelse kulde, men det gør ikke en afgørende forskel. Aircondition ville være en meget dyr løsning, men er heller ikke tilladt af hensyn til energiforbruget.

– Og vi står over for skærpede krav til, hvad vi må bruge af energi, siger Ole Jensen.

Han må med beklagelse konkludere, at der ikke umiddelbart er udsigt til, at udluftnings-problematikken langs de trafikerede veje ved Nobelparken kan løses.

Toiletter skal være i orden

Til gengæld mener administrationschefen, at toilet-forholdene i Adornobygningen, hvor Institut for Informations- og Medievitenskaber har til huse, skal undersøges.

– Toiletterne skal være i orden. Så det må vi have kigget på, siger han som en kommentar til bemærkningerne på dette punkt.

Næste sommer får man her et nyt bibliotek, der kan afhjælpe nogle af de ting, der i øvrigt påpeges.

I 2011 gennemføres en ny og større undersøgelse af studiemiljøet blandt de studerende – som også inkluderer det psykiske arbejdsmiljø.

HOMO SUPER SAPIENS

Bliver kloning af mennesker muligt i fremtiden? Bør det være lovligt?

FOTO: GITTE BINDZUS FOLDAGER · BILLED MONTAGE: HENRIK THUESEN

200 års fødselsdag og en IQ på 150 bliver måske en dag helt almindeligt. Men har vi overhovedet lyst til det, og hvad vil det betyde?

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

Kan mennesket i fremtiden leve i 200 år? Eller 500 år? Hvor langt, hvis overhovedet, skal man gå for at forbedre mennesket?

Det var nogle af indledningsspørgsmålene på konferencen Match Points 3 – Den posthumane tilstand, der i år var arrangeret af Institut for Æstetiske Fag.

På konferencen var nogle af spørgsmålene, om vi overhovedet *vil* leve så længe, og hvad det i så fald vil betyde for levestandarden, vores livscyklus, forholdet mellem rig og fattig og hele samfundet generelt. Og hvad med højere intelligens, stærkere muskler, nye superorganer, kloning osv. Hvordan skal vi forholde os til det?

Match Points 3 havde både talere, der var for og imod benyttelsen og udnyttelsen af de muligheder, som teknologien kan give mennesket i fremtiden. Og netop teknologien sammen med fantasien, etikken og det politiske var de forskellige vinkler, som blev lagt på diskussionen om fremtidens forbedrede menneske.

– Hvordan vi bruger teknologien kan få dybe samfundsmæssige konsekvenser. Derfor var det relevant med en conference, der sætter fokus på det, siger lektor fra Institut for Æstetik Mads Rosendahl Thomsen (*t.h. på billedet*), der var koordinator af konferencen.

– Emnet er underbelyst, og vores conference forsøgte at favne

bredt og tværfagligt, hvilket også kunne ses på deltagerlisten, som både rummede folk fra idræt, medicin, filosofi, sprog, samfundsfag og fra æstetik, hvor vi kan bidrage med en vinkel om, hvordan man i kunsten og litteraturen historisk har forholdt sig til emnet.

Regulering er nødvendig

Blandt konferencens deltagere var et af Etisk Råds medlemmer, som i denne sammenhæng kunne se langt flere opgaver for rådet i fremtiden. Men om det overhovedet bør være dem, der tager stilling til, hvad et liv er, og hvordan det leves var også et tema i debatten.

Nogle – og heriblandt konferencens keynote speaker professor Francis Fukuyama (*t.v. på billedet*), mener, der er brug for regulering og en ændret politisk styring i forhold til den, der findes i dag.

– Jeg er ikke imod fremskridt, og jeg argumenterer ikke mod nye teknologier, men vi er nødt til at være lidt fremsynede og tænke på, hvad der kan ske. Derfor skal vi gøre andet end blot sidde og snakke. Ellers ender vi pludselig med at stå med en klonet 10 kg. tung nyfødt deform baby og sige: ”My God, is this really legal?”

► Hør interview med Francis Fukuyama på podcast.au.dk

HVIS DER BLIVER

ÉT NYT STORT FAKULTET

Den faglige udviklingsproces samler måske DPU, Teologi og Humaniora i et stort fakultet. HUMmagasinet har spurgt de tre dekaner om deres holdning til tre forskellige aspekter i den forbindelse

1. Hvordan forventer du, at en ny struktur kan styrke forskning, uddannelse og formidling inden for dit fakultets fagområder?

Carsten Riis, Teologi: Nye samarbejder og ideer skal have optimale vilkår. Vi har allerede spændende ting i gang fx inden for de klassiske fag, det norrøne felt samt religionspædagogik, og uddannelser har vi sammen med Statskundskab og Handelshøjskolen. Men der er plads til mere, og en ny struktur skal støtte op om den slags initiativer.

Lars Qvortrup, DPU: Alle internationale erfaringer viser, at det er vigtigt for kvaliteten af samfundets uddannelsesområde, at der findes en fokuseret og relevans-orienteret "school of education" på et højt forskningsniveau. Derfor skal grundforskning og anvendt forskning holdes sammen, og derfor skal DPU fortsætte med at være en sammenhængende institution. Men med det udgangspunkt

er der mange muligheder for gevinster: Den ny struktur kan styrke forskningskvaliteten generelt. Der er fagområder, der skal arbejde tæt sammen: IT og læring, fagdidaktik, læring og psykologi. Der er fagområder, som kan bidrage til DPU som fx antropologi, sociologi, filosofi og idéhistorie. Og DPU kan styrke den nye klynge med fx universitetspædagogik, forskningsformidling og det gensidige spil mellem grundforskning og anvendt forskning.

Bodil Due, Humaniora: For mig er hovedmålet med en ny struktur at skabe bedre vilkår for samarbejde på tværs både for forskning, uddannelse og videndeling. Derfor var vi på Det Humanistiske Fakultet i sin tid positive over for fusionerne, hvis potentiale imidlertid kun i begrænset omfang er blevet indfriet. Vi ser frem til at indgå i en større humanistisk familie, men finder det meget vigtigt at der også mellem de nye hovedområder bliver

åbne grænser. Vi har uddannelser sammen med SAM og mange forskningssamarbejder også med flere af de andre nuværende fakulteter, og det må ikke vanskeliggøres af nye grænsedragninger.

2. Skal institut-struktur og de enkelte ansattes tilhørsforhold til institutter tænkes helt fra bunden i et eventuelt nyt College of Humanities, Education and Theology?

Carsten Riis, Teologi: Det ved jeg, at der er forskellige holdninger til. Jeg mener, at der skal være medarbejderindflydelse på, hvor man skal høre til i en ny struktur. Det giver i længden det bedste resultat, hvis man selv har været med til at tegne landkortet. Mange vil også opleve at få nye kolleger og heldigvis for det, for ellers opnår vi ikke den nytænkning og de forandringer, vi arbejder frem mod.

Lars Qvortrup, DPU: Hvad menes der med "helt fra bunden"? Hvis vi forestiller os, at den

nye, overordnede struktur er på plads fra sommerferien, skal efteråret bruges til en proces, hvor alle medarbejdere inddrages med forslag til, hvordan strukturen skal se ud. Jeg forestiller mig, at der inden for rammerne af den nye klynge findes både institutter (fagbaserede), schools (professionsrelaterede) og store forskningscentre (problemorienterede). Men hvordan den struktur skal se ud, må afhænge af efterårets processer. På langt sigt skal større dele af DPU være i Århus (en tredjedel af de studerende kommer fra Jylland), og jeg forestiller mig også, at uddannelser og forskningsenheder, der i dag ligger i Århus, på sigt kan udbydes i det københavnske område. Det forudsætter blandt andet, at vi tænker visionært om udviklingen af en IT-infrastruktur (e-læring, e-formidlet forskning, forskningsformidling m.v.)

Bodil Due, Humaniora: Det er en faglig udviklingsproces, og derfor må det være de faglige

synergier der er den vigtigste komponent i de nye enheder.

3. Mht administration, hvad tror du i givet fald vil skabe det mest forandringsdygtige College – en administration, hvor hovedparten er placeret enten uden for College i en central administration, på college-niveau eller på institutterne?

Carsten Riis, Teologi: Administration skal komme efter indhold. Derfor synes jeg, at vi skal koncentrere os om det faglige her og nu. Hvad er vore faglige mål og ambitioner? Hvordan udnytter vi bedst vores fantasi og kreativitet? Derefter skal en administration indrettes, så den understøtter de faglige mål.

Lars Qvortrup, DPU: Det er ikke et enten-eller, men vi skal være åbne over for en ny fordeling af administrationen. Hvis AU kommer til at bestå af fire superfakulteter med hver deres tunge administration, er vi lige

vidt. Jeg forestiller mig, at en del af administrationen ligger på de i alt 5-10 institutter, schools og forskningscentre, som en klynge (et college) består af. Men der skal også være fællesfaciliteter som fx forsknings-service og uddannelsesservice på college-niveau (som institutter, schools og forskningscentre trækker på). Og så regner jeg med, at der på Emdrup skal være et stærkt sekretariat for myndighedsbetjening og en stærk forskningsformidlingsenhed, og det eksisterende Danmarks Pædagogiske Bibliotek vil være udgangspunkt for et stærkt campus-2 bibliotek, der servicerer studerende og forskere i københavner-campus.

Bodil Due, Humaniora: Jeg synes ikke det er et enten eller. Ud over en professionel centraladministration finder jeg det nødvendigt at de nye ledere med de meget store enheder de får at lede, også har en stab der kan sørge for at føre

▲ Til universitetets stormøde i slutningen af marts var rektoratet og alle dekanerne samlet for at svare på spørgsmål fra de ansatte.

beslutningerne videre ud i organisationen og være med til at skabe sammenhæng inden for familien. I den administrative forandringsproces var en af de vanskeligste opgaver at lægge et fornuftigt snit efter hvor der var et nærhedsbehov, og hvor der var mere overordnede specialistfunktioner. Det har allerede nu ført til mange ændringer og i mange tilfælde til en centralisering på fakultetsniveau, som der er stor tilfredshed med. ■

TAP'ER MØDES PÅ HUMANIORA

Fællesmøde for alle fakultetets TAP-ansatte **tirsdag 1. juni**

Af Svend Aage Mogensen · slam@hum.au.dk

Selv om universitetets reorganisering løber under overskriften *Den faglige udviklingsproces*, blev det allerede tidligt annonceret, at det er det administrative personale, som vil opleve de mest markante forandringer i hverdagen.

Det har fået fakultetet og de TAP-ansattes fagforeninger til, sammen med fakultetet, at indkalde alle teknisk-administrativt ansatte til et fællesmøde tirsdag 1. juni.

På mødet kan man få en opdateret status og mulighed for at snakke om, både hvordan fremtiden for administrationen kunne se ud, og hvordan man ønsker, at processen bør køre fremover.

Bestyrelsesmedlem med

Kirsten Jakobsen, der er valgt som TAP-repræsentanten i universitetets bestyrelse, vil deltage i mødet – ”på en lytter”, som hun siger.

– Bestyrelsen er ikke blevet præsenteret for nogen konkrete forslag endnu (ved HUMmagasinets deadline 7. maj, red.), så jeg ved ikke mere end alle andre om, hvad konsekvenserne kan blive for de ansatte i administrationen.

– Jeg forventer, at bestyrelsen den 17. juni skal tage stilling til en indstilling fra rektoratet om hvilke hovedområder, der skal være og om ledelsesstrukturen. Og at vi så derefter skal i gang med at

se på, hvordan vi bedst indretter administrationen, siger Kirsten Jakobsen, der til daglig er administrativ leder på Juridisk Institut.

GigaOffice 2011?

Hvordan kan man bruge en skelnen mellem ”Front Office” og ”Back Office” i processen?

– Det er svært at mene noget om, for jeg har ikke mødt nogen, som har en klar definition af begreberne, endnu.

Der har været talt om, at der kun bør være to primære lag, både ledelsesmæssigt og administrativt. Har du selv en præference for, hvilke lag det skal være?

– Nej, jeg har ikke nogen færdig løsning, men jeg har dog svært ved at se, at en stor giga-administration skulle være det oplagte svar på alting.

Brug din tillidsmand

Er det her din vigtigste opgave i din tid som valgt TAP-repræsentant i bestyrelsen?

– Ja, det kan det i hvert fald blive.

Kirsten Jakobsen kommer med til mødet 1. juni for at få input.

– Jeg regner også med, at man bruger sin tillidsmand og samarbejdsudvalgene, hvis man har forslag til processen.

Forventer du at der kommer mange forslag fra TAP'erne, når der ikke er et udfoldet, konkret forslag at forholde sig til?

– Nej, og det jo det, som gør det svært, men det må være gennem tillidsmands-systemet, at man forsøger at få indflydelse.

Hvad gør du for at få input fra TAP-side til dit arbejde i bestyrelsen?

– Jeg stiller meget gerne op på møder, som det vi nu skal holde på Det Humanistiske Fakultet. Det siger jeg ikke nej til.

Foreløbig er det dog den eneste invitation, som Kirsten Jakobsen har fået.

Konsulenternes forslag

Det eneste forslag, der foreligger på skrift om en ny administrativ struktur, kommer fra konsulenterne Hatakenaka og Thompson, som i deres rapport har foreslået, at funktioner vedrørende økonomi, HR, it, kommunikation, teknisk forvaltning og hovedparten af studieadministrationen alene bør ligge i en central administration – og at man bør undgå at duplikere funktionerne på andre niveauer i organisationen.

Institutternes administration er ikke omtalt i rapporten, men det anbefales, at en dekan i den nye struktur har mindst fire og højst otte analytiske rådgivere til sin rådighed.

NOTITSER

E-læring i Finlandsgade

Fakultetets nye e-læringslaboratorium, der så småt er ved at blive etableret, er flyttet ind i Finlandsgade 25 hos Institut for Informations- og Medievidenskab. Med laboratoriet, der skal blive en del af det nye CFU, er det meningen at udvide sortimentet i undervisningsudviklings-centret og bl.a. tilbyde efteruddannelse på IT-området til fakultetets ansatte. Laboratoriets tekniske udstyr tæller nu smart-boards og bærbare computere.

– Det er aktiviteter af typen ”Go online”, der er brug for, siger lederen af centret, prodekan for uddannelser Arne Kjær, der mener, at der kan være brug for en tættere støtte til medarbejdere der første gang skal omlægge undervisningen.

► Se også: humaniora.au.dk/nyheder/2010/prodekanblivernylederafcfu/

ITT-vejledning får fast træffetid og ny hjemmeside

Fra og med onsdag den 5. maj har ITT-vejledningen (Individuelt tilrettelagt tilvalg) fremover kun én e-mailadresse, et telefonnummer og fast træffetid to gange ugentligt. Dette gøres bl.a. for at give de studerende en bedre service og vejledning.

Træffetiden bliver mandag og onsdag kl. 10-14. Der er mulighed for at møde personligt op i bygning 1451, lokale 424, eller man kan sende en mail på itt@hum.au.dk eller ringe på tlf. 23 26 20 19.

► Se også: humaniora.au.dk/itt

Stop ved gruppearbejde!

Studemetroen – netguiden til studiearbejde – har fået et nyt stop, hvis tema er gruppearbejde. Det handler bl.a. om, hvad man som studerende får ud af at arbejde i grupper, hvordan man bærer sig ad i en gruppes startfase, hvad man kan bruge sin gruppe til, hvordan man håndterer konflikter i en gruppe, og hvor man kan få hjælp til at løse dem. – Vi har lavet temaet om gruppearbejde, fordi stort set alle humaniorastuderende kommer til at arbejde i grupper, og fordi udbyttet af velfungerende gruppearbejde kan være stort, siger videnskabelig medarbejder Tine Wirenfeldt Jensen fra CFU, der står for Studiemetroen.

► Se: den grønne rute på studiemetro.au.dk

Øget forskningsformidling

Forskerne på Det Humanistiske Fakultet var tilsammen 7 pct. mere aktive på forskningsfronten og 30 pct. mere i formidlingen i 2009 end året før. I hvert fald målt pr. antal registrerede publikationer pr. VIP-årsværk inden for de kategorier som skal indberettes via PURE.

Fremover vil en del af universitetets basisbevilling være bestemt af antallet af forskningspublikationer.

6 år mere til Kina og Japan

Bachelor og kandidatuddannelserne i Kinastudier og Japanstudier er for første gang blevet akkrediteret. Det betyder, at alle uddannelser er blevet kvalitetsstempet for de næste 6 år.

FONETIKER FOR RETTEN

Forensisk fonetik. I Mette Hjortshøjs arbejde er akustiske målinger af stemmer ét af de værktøjer, der brugt rigtigt kan give de afgørende spor i en retssag.

FOTO: JANNIE LAIGAARD

Det handler hverken om CSI eller om 'stemmeaftryk': alligevel lægger det første danske ph.d.-projekt om taleridentifikation op til masser af praktiske konsekvenser

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

Kidnapperen skulle aldrig have brugt telefonen. Det gav det eneste spor, og nu bliver hans krav om løsepenge bearbejdet af en blinde dingsnot – sekunder efter udbryder teknikeren: "We have a match". Det er en scene, der vil være velkendt hos trofaste seere af den amerikanske krimiserie *CSI: Crime Scene Investigation*. Men hos Mette Hjortshøj Sørensen bliver den slags associationer med skrækkelige kriminalteknikere og højteknologi kun mødt med et anstrengt smil. Hun er ph.d.-studerende i fonetik og forsker som

den eneste i Danmark i taleridentifikation som et kriminalteknisk værktøj. Og Mette er ikke i tvivl:

– Det er hverken teknik eller et decideret 'aftryk' af en stemme, der kan give os den rigtige forbylder. I en kidnapning kan en fonetisk ekspert vurdere på talefejl, dialekt, talevaner og det geografiske område, taleren kommer fra. Det er stærke spor, der hjælper med at udelukke og indsnævre efterforskningen – men det er ikke et direkte bevis. Ligesom der er en usikkerhed i DNA og fingeraftryk, så kan

vores sproglyde forandres, og de påvirkes af en forkølelse, et væggtab, talerens omgivelser, eller selvfølgelig: En kidnapper, der forsøger at maskere sin stemme, siger Mette Hjortshøj Sørensen.

Det er netop usikkerheden i, hvor pålidelige stemmer faktisk kan være, der driver Mette Hjortshøj Sørensens ph.d.-projekt. Antallet af retssager med lydoptagelser eller vidneudsagn baseret på stemmer vokser kraftigt, og hendes projekt handler om

ner flere gange om ugen. Et forskningsophold hos det store britiske rådgivningsfirma, *J.P. French Associates*, bragte Mette Hjortshøj Sørensen meget tæt på empirien, da hun deltog i arbejdet med et alarmopkald:

– Det var ret ubehageligt. En kvinde ringede til alarmcentralen, fordi hendes mand var blevet stukket ned. Og i baggrunden kan man høre manden afsløre morderen, mens han udånder over de sidste ord. At høre

vi som individer bruger sproget og vores stemmer forskelligt:

– Det er et ret nyt område af fonetikken, der kan bruges på virkelig mange måder. Derfor er det også afgørende, at det bliver udsat for en systematisk forskning og vi finder ud af, hvor og i hvilken udstrækning vi som samfund kan bruge de individuelle forskelle i tale, vurderer han.

Fra CSI til ganesejl

De spor, der findes i talen, kan

få meget svært at løbe fra. Og udover en dialekt som Mettes østjyske er det især sociale lag og kulturelle signaler, der kan afsløre taleren.

– Det er meget sværere konsekvent at ændre sine sproglyde over tid, end det er at vælge ord og vendinger, man normalt ikke bruger. Vi kender sproglydene med ret stor sikkerhed, og vi ved, hvordan genklingen på et 'L' eller et 'K' lyder, men det er altså ikke CSI. Stemmer

FOTO: CSB CORPORATION

at beskrive forskelle, hvor variansen vil være mindre hos den enkelte taler, end den kan være fra person til person.

Retsfonetiker

Mens viden om fonetik er fuldstændig ubrugt i de danske retssale, er 'forensisk fonetik' blevet et stort forskningsfelt i Storbritannien, hvor domstole indkalder fonetikere som ekspertvid-

en mand dø er altså voldsomt! Men den oplevelse viste mig også, hvor meget fonetikken faktisk kan betyde. Fonetikerne fik indsnævret en mistænkt, og sagen endte med en tilståelse og en dom på livstid, fortæller hun.

Og netop det potentiale får Mettes vejleder, fonetiker og professor i engelsk lingvistik Ocke-Schwen Bohn til at fremhæve det som en særlig vigtig, ny retning i fonetikken, hvordan

være langsommere eller hurtigere grundfrekvenser fra tykkere eller tyndere stemmelæber, det kan være forskelle i genklang som følge af størrelsen på mundhulen, halsens længde, tandsæt, ganesejl eller hovedstørrelsen – alt sammen noget, der kan læses ud af en akustisk måling. Derudover er der de tillagte vaner: Mette Hjortshøj Sørensen peger på sin egen meget lange udtale af 'T' er som noget, hun ville

kan ligne hinanden, så det er rigtig skidt, når for eksempel politiet i USA bruger en forældet teknologi som 'voiceprints' fra 1960'erne. Den overdriber bevismaterialet, og ved en rent grafisk sammenligning kommer man til at overse forskelle i udtale. Den eneste vej ud af det er at vurdere sikkerheden i det fonetiske materiale fra sag til sag, forklarer Mette Hjortshøj Sørensen.

30-ÅRET FOR MUGABES MAGTOVERTAGELSE – OG HVAD SÅ?

Ved at kæde forskernes viden sammen med mærkedage får medierne en anledning til at skrive om forskning. Med proaktiv forskningsformidling prøver fakultetets kommunikationsafdeling at komme medierne i forkøbet

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

Opskriften er egentlig simpel: Man begynder med den liste over mærkedage, som Polfoto udsender hver måned. Fra denne liste udvælges enkelte begivenheder, som medierne måske alligevel dækker. Så tilføjer man en forsker, som ved noget om emnet. Forskeren fastslår, hvad der er det væsentligste at fremhæve i forbindelse med denne mærkedag. Den historie bliver så "solgt" til et medie, som efterfølgende ringer forskeren op. Resultatet er, at forskeren kommer i medierne i forbindelse med en aktuel historie, hvor der samtidig er mulighed for at præge vinklen i den retning, som forskeren kan stå inde for.

– På den måde får vi ikke bare formidlet vores viden – hvilket jo er en af universitetets opgaver – vi får også kvalificeret den formidling, som finder sted i dagens anledning, siger fakultetets kommunikationschef, Svend Aage Mogensen, der gerne vil opfordre forskere til at byde ind, hvis der er en mærkedag eller en aktuel begivenhed, hvor de kan bidrage som ekspert i medierne.

– Mærkedage er dage, hvor vi giver os selv lejlighed til at genfortolke begivenheder eller relationer – og det er humanister gode til – så med dette initiativ får vi også vist, at humanistisk forskning hele tiden kan være med til at give et bud på, hvordan man kan fortolke og forstå en stadig mere kompleks verden.

Ikke min periode

En af de forskere, hvis forskning er blevet profileret i forbindelse med en mærkedag, er adjunkt Casper Andersen fra Idéhistorie. I forbindelse med 30-året for Mugabes magtovertagelse i Zimbabwe blev han brugt som ekspert i både Kristeligt Dagblad og på TV2 News.

– Det var en meget effektiv måde at komme i medierne på, og min oplevelse med det var ubetinget positiv, forklarer Casper Andersen, der inden havde haft nogle betænkeligheder ved at blive interviewet live på tv om et emne, der ikke var hans kerneområde.

9 minutter fik
Casper Andersen på
TV2 News til at fortælle
og forklare om Mugabes
30 år ved magten.

FOTO: SCREEN SHOT AF TV2 NEWS

– Jeg ved mest om Zimbabwe, før Mugabe overtog, så det, at jeg skulle interviewes om hans 30 år ved magten, er nok det, som historikere ville referere til som værende "ikke min periode". Men jeg ved stadig rigtig meget om landet, og så måtte jeg bare tænke på, at der er stor forskel på at være ekspert internt og eksternt – man har en noget bredere ekspertrolle i det offentlige end f.eks. til en konference blandt andre forskere, forklarer han og tilføjer, at han på intet tidspunkt kom til kort over de spørgsmål, som tv-værten stillede ham i det 9-minutter lange interview.

Har du brug for assistance til at få din forskning i medierne? Kontakt HUM Kommunikations journalister:
Gitte Bindzus Foldager – gbf@hum.au.dk
Marie Louise Gammelgaard – mlg@hum.au.dk

► Se: humaniora.au.dk/fakultet/sekretariat/kommunikation/medarbejdere

Casper Andersen forsker i Zimbabwe og har flere gange været i landet. Derfor kunne han bruges som ekspert i mediedækningen af Mugabes 30 år ved magten.

FOTO: PRIVAT

FOTO: PRIVAT

Større indflydelse

Interviewene om Mugabe var ikke første gang Casper Andersen optrådte i medierne. Tidligere er han dog oftest blevet kontaktet af journalister, der ville have et citat til en artikel, hvor resten nærmest allerede var skrevet på forhånd.

– Sådan var det ikke her. Her var det mere på mine egne præmisser, og samtidig fik jeg mulighed for at påvirke vinklingen og på den måde gøre lidt op med den generelle opfattelse af, at Mugabe overtog et mønsterland, for det gjorde han ikke, forklarer adjunkten, der synes, at det er rigtig vigtigt for forskere at komme i medierne med deres viden.

– Vi kan ikke være med til at kurere kræft som sundhedsvidenskabelige forskere kan, så vi skal vise vores værdi for samfundet på andre måder som f.eks. ved at bidrage til den offentlige debat og hjælpe til at gøre befolkningen klogere. Det ligger nærmest i kontrakten mellem universitetet og det omkringliggende samfund, at samfundet har krav på at få en ydelse igen. Hvorfor skal de ellers bruge penge på os? spørger Casper Andersen.

Tænk i anledninger og mærkedage

Oplevelsen med mediedækningen af mærkedagen har givet ham lyst til at være ekstra opmærksom på, om der er andre mærkedage eller begivenheder i fremtiden, som han kan kommentere på.

Og netop dette er også Politiken-journalist Anne Bech Danielsens råd til forskere, der gerne vil have deres forskning i medierne.

FOTO: PRIVAT

– Det er rigtig smart at tænke i anledninger og mærkedage, som f.eks. Grundlovens 150 års dag, et præsidentvalg eller 200-året for en af Brdr. Grimms død. En anledning kan gøre, at forskningen er mere interessant den dag frem for en anden dag, forklarer kulturjournalisten, der gerne vil høre fra forskerne noget oftere omkring, hvad de laver, og hvad de forsker i.

– Der sidder en guldgrube af viden på universitetet, men det kommer ikke altid ud derfra. Jeg kunne godt tænke mig at høre mere fra forskerne. Enten ved at de selv ringer eller gennem deres kommunikationsafdeling. Inden de ringer, skal de dog tænke over, hvad de vil fortælle, og hvilken vinkel de vil lægge på det, så de ikke bare fortæller om noget, siger hun.

SÅDAN,

Fakultetet har fået en plan for at få flere kvindelige forskere

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Mulig økonomisk støtte til særligt talentfulde postdoc'er, mere tydelig anerkendelse for godt arbejde, og vægt på forsknings*potentiale* i stedet for udelukkende forsknings*produktion*. Det er nogle af de 20 punkter i en ny handlingsplan, som skal medvirke til en mere ligelig kønsfordeling for forskere på fakultetet, hvor kun hver femte professor i dag er en kvinde.

– Vi sætter ind på en bred front, og vi skal have en øget opmærksomhed på det. Meningen er, at nu skal det huskes, siger dekan Bodil Due.

Kurven knækker

	Kvinder	Mænd
Ph.d.:	51 %	49 %
Adjunkt/postdoc:	37 %	63 %
Lektor:	32 %	68 %
Professor:	20 %	80 %

TAL FOR DET HUMANISTISKE FAKULTET JAN. 2010

FOTO: MADSDALEGAARD. FOTOFDELINGEN MOESGÅRD

▲ Unni From har end ikke overvejet et professorat endnu

Barsler må ikke diskvalificere

Det skal for eksempel gøres mere eksplicit, at kvindelige forskere ikke skal bøde for barsels- og forældreorlov.

– Ved ansættelser ser vi ikke bare på, hvor meget ansøgerne har produceret videnskabeligt, men tager også i betragtning, hvor meget tid, der har været til at skrive. Det er derfor blevet skrevet ind i vores retningslinjer ved ansøgninger, at ansøgere skal gøre opmærksom på, hvad de har haft af orlovsperioder, og at bedømmelsesudvalg skal notere sig det, forklarer dekanen, der generelt opfordrer kvindelige medarbejdere til at sige til deres ledere, hvis de oplever hindringer.

– Vi skal have eventuelle barrierer og problemer frem, siger hun.

Cifre at pejle efter

Planen indeholder både en række knapper at skrue på ikke mindst for ledere rundt omkring i organisationen – og måltal. F.eks. er intentionen, at i 2014 skal 40 procent af lektorerne være kvinder og kvindelige professorer udgøre 25 procent.

– Vi mener, at det er realistiske tal i forhold til, hvad vi kan nå inden for de kommende år, siger Bodil Due.

Hendes hensigt er, at man skal være bedre til at følge op, for eksempel via samarbejdsudvalget og her spørge til: Sker der noget? Og lever vi op til det, vi selv har sagt?

– På længere sigt må *cirka* 50/50 være målet. Der skal gerne være en rimelig fordeling. Idealet for mig er en medarbejderstab, som på alle måder er rummelig – både kønsmæssigt og aldersmæssigt, fastslår dekanen.

Ros til HUM

Vicedirektør for HR, Louise Gade, gav Humanioras handlingsplan en meget positiv modtagelse i universitetets ligestillings task force.

– Det er en rigtig flot og ambitiøs plan, der kombinerer kvantitative mål med kvalitative indsatser. Man kommer omkring alle de områder, hvor der er ømme punkter på ligestillings-feltet. Og den går både på at motivere, rekruttere og fastholde flere kvindelige forskere på AU, siger hun.

Louise Gade fremhæver, at ledelse er prioriteret højt, hvilket giver mulighed for at gøre noget ved særlige problemstillinger.

– Kvinder har lettere ved at føle sig ensomme og stressede end mænd, og de er lidt mere utrygge omkring deres fremtidsudsigter og har mindre tillid til deres egne evner – det ved vi fra APV'en. Det kan ledelse være med til at forebygge. Humanioras plan kan også hjælpe til at skabe transparens i forhold til spørgsmålet: "Hvad skal der til for at være god nok som medarbejder?"

Desuden hæfter Louise Gade sig ved, at planen bl.a. skaber opmærksomhed på, om der er formuleringer i jobopslag, som afholder kvindelige ansøgere fra at søge.

Det skal gå begge veje

Bedømmelsesudvalg skulle også for planen begrunde, hvorfor de vælger en kandidat frem for en anden. Og er der et område, hvor der udelukkende ansættes forskere af det ene køn, bliver institutlederen bedt om en forklaring. Det gælder selvsagt også, hvis der er tale om et rent kvindeområde.

For lektor og studieleder Unni From fra Institut for Informations- og Medievidenskab er sidstnævnte en væsentlig tilføjelse.

– Det er godt altid at tænke ligestilling mellem kønnene begge veje – hvad kan der være af barrierer for kvinder, hvad kan der være for mænd? Man vil hellere ansættes på sine kvalifikationer end på sit køn. Men jeg synes, det er godt, at der med en plan som den her sættes fokus på for eksempel rekruttering i form af talent-spotning og talentpleje.

Hun oplever nemlig, at mange mandlige forskertalenter generelt er gode til at demonstrere hvad de kan, mens i hvert fald nogle kvindelige forskerspirer ikke altid er så fremtrædende på holdene – først når de skriver opgaver, viser det sig, hvor gode de er. Og der er, som hun siger, brug for begge dele.

Mellem familie og forskning

Den kvindelige lektor undrer sig over, at kurven knækker så markant efter adjunkt-niveau, og at fordelingen tilsyneladende bliver ved at være skæv. Hun finder det også bekymrende, at den generelt ligelige fordeling på ph.d.-niveau ikke varer ved. Personligt har hun ikke oplevet barrierer i systemet på grund af sit køn, men er altid blevet behandlet som fagperson.

– Men jeg har talt med et par kvindelige kolleger fra andre fakulteter, som har følt, at de blev siet fra ved stillingsopslaget, fordi det var formuleret, så det var tydeligt, at man foretrak en mand, fortæller hun.

Livet som forsker er, som Unni From ser det, fleksibelt og burde være attraktivt, også når man har børn, og selv om man arbejder mange timer. Desuden oplever hun i sin ansættelse stor forståelse for familielivets vigtighed.

– Problemet er tit, at kvindelige forskere er gift med en anden højtuddannet, så arbejdslivet samlet set fylder rigtig meget. Jeg får det blandt andet til at hænge sammen ved at udnytte flekstiden, arbejde meget disciplineret, når jeg er på arbejde, og tage imod hjælp fra familie og venner.

Omsorg, diskussion og analyse

Unni From finder det fint med Humanioras ligestillingsplan, som hun ser som en art omsorgsplan, der også kan give incitament til at tale om emnet. Et andet step kunne efter hendes mening være at analysere endnu nærmere, hvor hindringerne ligger for de kvindelige forskere.

– Er det struktur eller kultur? Hvor mange kvinder *søger* jobbene? Er de kvalificerede? Hvem søger, og hvem søger ikke?

Unni From mener ikke, at man bare skal acceptere, at nogle forskningsområder pr. tradition enten tiltrækker flest mænd eller flest kvinder. Og at et spørgsmål måske er, hvordan man får kvinder til at *stræbe* efter stillingerne.

Baggrunden

AU skrev i 2008 under på ligestillingsministerens "Charter for flere kvinder i ledelse". En task force på AU arbejder nu med området, og det har bl.a. resulteret i, at alle hovedområder har fået handlingsplaner for ligestilling.

► Læs planen på humaniora.au.dk

► Læs mere om AU's task force for ligestilling på au.dk/about/gender_equality

INSTITUTARBEJDE ER VIGTIGT ...

FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

... men faglig fordybelse er stadig drivkraften

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

Hvor meget forberedelse skal man bruge pr. undervisningstime som ph.d.-studerende?

Ifølge retningslinjerne er forberedelsestiden til hver katedertime som instruktør normeret til 90 minutter, men kun 5 procent af de ph.d.-studerende på Det Humanistiske Fakultet overholder det. Resten bruger mere end 90 minutter og i enkelte tilfælde op til mere end fem timer per undervisningstime, viser en undersøgelse fra Ph.d.-skolen i Humanistisk Videnskab.

Regler bør laves om

Troels Stru Schmidt, som er medlem af Ph.d.-udvalget og formand for Ph.d.-foreningen, der repræsenterer de ph.d.-studerende på Det Humanistiske Fakultet, mener, at tallene taler for sig selv.

– Når tallene peger så massivt på, at næsten alle bruger for meget tid til forberedelse, må det være normeret forkert. Vi mener, at reglerne bør laves om, så man får flere timer til forberedelse og dermed bliver betalt for det, man laver.

Det er prodekan Johnny Laursen ikke helt enig i. Han peger på, at de ph.d.-studerende principielt har samme forberedelse som andre med tilsvarende opgaver, men at de som nye undervisere altid får en ekstra klump timer til den indledende forberedelse. Han mener, at man i stedet bør arbejde på at bringe den reelle forberedelsestid i overensstemmelse med reglerne.

– De studerende forbereder sig alt for meget i forhold til opgaven, så det skal vi sammen med studieledere og ph.d.-vejledere hjælpe dem med at ændre. Selvfølgelig har vi forståelse for, at de gerne vil gøre deres allerbedste, og at de gerne vil vise deres værd på instituttet, hvor konkurrencen om en fremtidig ansættelse er hård, men de skal ikke arbejde for meget. De undervisningsansvarlige bør selvfølgelig også kigge på opgavens format i forhold til hvor meget forberedelse, de ph.d.-studerende har til rådighed, siger Johnny Laursen.

– Jeg synes, man har stirret sig lidt blind på forberedelsestiden i stedet for at se på den samlede arbejdsbelastning, siger han.

Arbejdet betaler sig

Udbyttet af institutarbejdet er også fremhævet i undersøgelsen.

Her svarer 74 procent, at de betragter det samlede faglige udbytte af institutarbejdet som udbytterigt eller særdeles udbytterigt.

Blandt de ph.d.-studerende er der dog ifølge undersøgelsen også noget institutarbejde, der betragtes som mindre relevant, da de synes, at opgaver som f.eks. videnskabelig assistent ved konferenceforberedelse ikke understøtter arbejdet med afhandlingen.

Præcis denne form for arbejde anser Johnny Laursen imidlertid for rigtig vigtigt på ph.d.-studiet.

– Ph.d.-uddannelsen handler ikke alene om afhandlingen, men

▲ Sidst i april holdt Ph.d.-foreningen i samarbejde med DM et arrangement om ph.d.ernes karrieremuligheder. 73 pct. af ph.d.erne sidder i forskningsrelaterede stillinger. I alt arbejder 94 pct. i det offentlige.

også om at erhverve sig kompetencer inden for formidling, planlægning, samarbejde. Dem har man i stigende grad brug for både i de traditionelle forskningsansættelser og på det bredere arbejdsmarked, og derfor er det ikke-undervisningsbetonede arbejde rigtig vigtigt.

– Man lærer meget ved at arbejde sammen med en gruppe garvede veteraner, der skal hente fem eller syv millioner kr. hjem til et forskningsprojekt, og disse kompetencer kan f.eks. bruges i et job som projektleder i det private erhvervsliv, hvor stadig flere bliver ansat i fremtiden, siger Johnny Laursen og fortsætter:

– Det er ofte også sjovere og mere lærerigt at være en del af et team frem for blot at sidde på sit kammer i årevis.

Faglig fordybelse er drivkraften

Det er imidlertid ikke institutarbejdet, der er det vigtigste i ph.d.-studiet, hverken for ph.d.-skolen, vejlederne eller de ph.d.-studerende. Hele 96 procent af de ph.d.-studerende er enige eller meget enige i, at udsigten til faglig fordybelse er drivkraften til at påbegynde et ph.d.-studium.

– Jeg siger bare, at det er humaniora, som vi kender det. Længere er den vist ikke, siger Johnny Laursen tydeligvis med en vis stolthed. ■

Ph.d.-undersøgelserne

Fakultetssekretariatet har i to undersøgelser undersøgt henholdsvis trivsel og beskæftigelse, samt institutarbejde blandt de ph.d.-studerende. Resultaterne af disse to kan snart læses på:

► phd-humaniora.au.dk/

Desuden kan reglerne for institutarbejde ses på:

► phd-humaniora.au.dk/regler/loenogansat/

Her står bl.a., at reglerne er ændret, så ph.d.-studerende på udlandsophold får godskrevet 25 timer pr. måned i op til 5 måneder.

Ensomhed

En anden ting, som blev nævnt i undersøgelserne, var at flere ph.d.-studerende føler sig ensomme i løbet af ph.d.-studiet.

I Ph.d.-foreningen ser de netop ensomhed som langt den største udfordring, da en stor del af fakultetets ph.d.-studerende føler, at de ikke er integreret i det faglige og sociale miljø.

– Vi er ved at sætte initiativer i gang sammen med Ph.d.-udvalget, for vi er nødt til at sikre et minimum af faste arrangementer – sociale såvel som faglige. De skal institutionaliseres, så det ikke ender med at blive et enkelt arrangement engang imellem, men i stedet noget årligt tilbagevendende. Ensomhed på studiet er også en af de største årsager til, at folk springer fra, så det har vi stor fokus på, siger Troels Stru Schmidt, formand for Ph.d.-foreningen.

4+4 GIVER ÉN

Mette Løvschal er glad for sit 4+4-ph.d.-studium, hvor specialet hænger sammen med afhandlingen – og hun kan være i én stor tænkeboks

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Som studerende mødte hun ofte på Moesgård før kl. syv om morgenen. På læsesalen indfandt hun sig ved det sydvendte vindue og så solen stå op over skoven, mens hun læste forhistorisk arkæologi eller forsvandt ind i skriftlige opgaver.

Af sporet og ansporet

– Jeg kunne sidde fra tidlig morgen til langt ud på natten. Dengang løb det lidt af sporet på en dejlig måde. Jeg blev meget opslugt af stoffet, og jeg oplevede, at opgaverne næsten kunne få deres eget liv, fortæller 25-årige Mette Løvschal, der siden marts har været 4+4-stipendiat på Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik.

På studiet blev hun hurtigt interesseret i at udforske fagets rammer på bl.a. konferencer og seminarer og begyndte også snart at følge kurser andre steder.

–I løbet af de første par år vidste jeg, at jeg gerne ville gå en forskningsrettet vej, beretter hun.

I en længere periode gik hun med en viden om, at det var det, hun gerne ville, men hun tvivlede på, om talentet rakte til en ph.d., og på om hun kunne holde gejsten oppe i fire forsknings-år.

– Heldigvis var der søde folk omkring mig på instituttet, som uafhængigt af hinanden opfordrede mig til at søge. Også folk fra andre fag viste stor interesse for projektet. Det gjorde, at jeg kom til at tro på det, og spillede nok en rolle for, at jeg i sidste ende søgte ind.

4+4's plusser

Lige nu befinder hun sig så tidligt i forskningsprocessen, at hun kan tillade sig at snuse rundt i diverse værker og være i det hun kalder ”én stor tænkeboks”. Her opererer hun tværfagligt og prøver at afsøge – gerne ”syrede” – koblinger mellem sit primære område forhistorisk arkæologi og f.eks. arkitektur og kognitionsteori. At hun på 4+4-ordningen først skal aflevere speciale efter to af de fire år, passer hende godt.

– Det er på mange måder en rigtig god idé, at specialet er en del af ph.d.en, og at specialet dermed kommer til at lægge op til afhandlingen. Fordi de to dele er integreret i hinanden, kan man udvælge et eller flere fokusområder til en afrundet del, når specialeafleveringen nærmer sig.

For Mette Løvschal, der allerede i forbindelse med sin bacheloropgave fik farten af sit eventuelle ph.d.-emne, er det desuden en fordel

Udfordring at spotte spirene på 4+4

Ved 4+4-ph.d.-ordningen er der for vejledere og undervisere en ekstra udfordring i at få øje på forsknings-talenterne.

– Ved 5+3 er det let at finde dem under speciale-skrivningen, men den situation findes ikke ved 4+4, hvor man i stedet må være opmærksom i forbindelse med bachelor-projektet eller på det første kandidat-år, siger prodekan for forskning, Johnny Laursen.

– Det er et lille vindue at spotte dem i, tilføjer han og op-

fordrer de studerende til også selv at søge, hvis interessen er der, uanset om nogen har opmuntret dem eller ej.

4+4-ordningen blev først en mulighed fra 2007 og er stadig lidt mindre ”kørt ind” end den traditionelle 5+3-ordning. I forbindelse med 4+4-ordningen og den øgede internationalisering – især mange udenlandske ansøgere – har fakultetet fjernet kravet om, at en ph.d.-ansøger på forhånd skal have tilsagn fra en potentiel hovedvejleder.

FAKT

▲ Mette Løvschal er fascineret af landskabslinjer, og hvordan mennesket har brugt sine omgivelser til hver en tid og har indrettet verden omkring sig, så den gav mening – det er et af udgangspunkterne for hendes ph.d.-projekt.

at have mulighed for et længere, sammenhængende forløb, end man får på et 5+3-phd-studie. Med en 5+3-ph.d. oplever mange at måtte holde en pause mellem specialet og ph.d.en – og at skulle holde sig fagligt i gang på alternative måder, indtil de får et stipendium.

– På den her måde, hvor studie og stipendium hænger tættere sammen, kan man målrette sin forskning mere og arbejde hen imod mål og delmål. Og jeg kunne ikke forestille mig at skrive speciale om et eller andet, jeg blev nødt til at lægge fra mig og så skulle vende tilbage til det efter en pause, siger Mette Løvschal.

Specifikt for arkæologi er det til gengæld lidt et minus, mener hun, at man så ikke får lejlighed til at tage ud og få erfaring i at grave i den eventuelle pause mellem speciale og ph.d.

Ikke bange for ensporet

At lægge sig fast på et fagligt speciale, hellige sig et ph.d.-emne allerede efter fire års studier og vælge at gå efter det endnu før har hun ikke rystet på hånden over. Lyst og nysgerrighed har haft meget at skulle have sagt.

– Jeg har ikke været i tvivl om mit emne. Og det at arbejde på et projekt, som ikke står stille, men udvikler sig hele tiden, er vigtigt for mig. Jeg har sagt til mig selv, at nu *gør* jeg det her, som jeg al-

lerhelst vil, og som jeg også kan se muligheder i. Min job-fremtid skal jeg nok finde ud af hen ad vejen, mener hun.

Mette Løvschal forestiller sig f.eks. en projekt-ansættelse på universitetet eller en landskabspolitisk stilling.

– Men med mit emne breder jeg mig over flere felter og opnår en viden, der kan bruges mange andre steder – og det tror jeg, kan være en fordel, siger hun.

► Læs præsentation af Mette Løvschals projekt på side 24

FAKTA

4+4 og 5+3 – hvad er forskellen?

- En 4+4-ph.d.-uddannelse påbegyndes efter bacheloruddannelsen plus et årsværk på kandidatuddannelsen, inden specialet er i gang. Den består af en del A på op til to år og en del B på to år. På del A gør den studerende sin kandidatuddannelse færdig, samtidig med at første år af ph.d.-uddannelsen påbegyndes
- En 5+3-ph.d.-uddannelse påbegyndes efter afsluttet kandidatuddannelse som et normalt tre-årigt forløb

SELVFØLGELIG

SKULLE JEG TIL UDLANDET

Kasper Grotle Rasmussen vil anbefale alle et ophold i udlandet under ph.d.-studiet. Selv har han haft ikke mindre end tre af slagsen

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

Når du læser dette, er Kasper Grotle Rasmussen igen på vej til udlandet.

For tredje gang i sit ph.d.-studium pakker han bøger og artikler i kufferten og drager mod USA. Denne gang går turen til Harvard University, hvor Kasper Grotle Rasmussen kan se frem til et tre måneders ophold blandt nogle af verdens bedste forskere, inden for det område han forsker i.

– Jeg synes, det er rigtig godt at komme ud i et internationalt miljø og få nye perspektiver til min afhandling. Samtidig giver det en mulighed for at blive vurderet og spille bold med nogle

af de bedste inden for området, og i sidste ende betyder det helt klart en forbedring af min afhandling, forklarer historikeren, hvis forskningsområde er amerikansk udenrigspolitik under Kennedy.

Udover opholdet på Harvard har han været på et tre ugers ophold på et arkiv i Boston, og sidste efterår var han af sted i tre måneder på University of Maryland og Georgetown University i Washington DC.

– På University of Maryland var der en professor, som arbejdede med helt samme emne som mig, så han kunne give feedback på mit arbejde og kunne se på mine problemstillinger med nye øjne. På Georgetown var der omvendt en, der forskede mere generelt i amerikansk politik, så på den måde fik jeg det bedste af to verdener, fortæller han.

Tag selv kontakt

Den 29-årige historiker har altid interesseret sig for politik og især amerikansk politik.

– Jeg synes, det politiske spil er interessant, og jeg synes, det er spændende at undersøge, hvordan magten fordeles sig. For mig giver ph.d.-studiet derfor en chance for at tilfredsstille denne nysgerrighed.

Lige siden Kasper Grotle Rasmussen begyndte på sin ph.d., vidste han, at han på et tidspunkt også ville til udlandet.

– Det var helt naturligt, at jeg skulle af sted, og det står jo også i ph.d.-bekendtgørelsen, at man skal prøve at arbejde i et andet forskermiljø. Desuden har jeg altid haft lyst til at tage af sted.

▲ Healy Hall, som er Georgetown University's ældste bygning, kom Kasper Grotle Rasmussen dagligt forbi under sit ophold i den amerikanske hovedstad.

▲ Ligesom flertallet af de ph.d.-studerende, der har været på et eller flere udlandsophold, synes Kasper Grotle Rasmussen, at opholdene styrker hans afhandling og giver nye kontakter, som han kan bruge i sin fremtidige forskning. Bl.a. er han via en forsker på University of Maryland kommet i kontakt med Kennedys gamle taleskriver, som han skal interviewe.

Allerede fra begyndelsen af ph.d.-studiet overvejede han derfor forskellige universiteter i USA, hvoraf dem, som han endte med, var de mulige.

– Jeg valgte det mindre kendte Maryland pga. eksperthen indenfor mit område. Og Georgetown kom jeg i kontakt med via min vejleder, men det er jo bare med at skrive til dem, man gerne vil arbejde sammen med. Selvfølgelig er det ikke et tag-selv bord, og nogle vil måske sige nej, når man skriver, fordi de måske ikke har plads, men jeg har kun haft positive oplevelser, siger han og påpeger, at der selvfølgelig kan være finansielle begrænsninger, men for ham har det altid været muligt at finde den nødvendige støtte.

– Jeg synes, finansieringsmulighederne har været fænomenale. Det er logisk, at de 25-30.000 kr., som man har fra universitetet ikke strækker til tre ophold, men derudover synes jeg, at det har været relativt nemt at finde ekstern finansiering. Selvfølgelig får man ikke fra alle de steder, man søger, men jeg fik nok til at dække opholdene samtidig har de på fakultetet været gode til at hjælpe, siger han.

Bedre tid til arbejde

Kasper Grotle Rasmussen vil anbefale alle at tage til udlandet under deres ph.d.-studie.

Ud over at man kan møde specialister inden for sit felt, giver det også meget, at man bliver taget ud af det miljø, man er vant til og ender i et land, hvor man har meget større mulighed for at fokusere på sit arbejde, fordi det er det, man er der for.

– Her er ikke alle de hverdagsting, man skal bekymre sig om derhjemme, der er heller ingen administrative forpligtelser, som man skal bruge tid på, og så er der mindre ”vandkøler-snak”, siger han med et smil og refererer til de samtaler, man har med kollegaer ved vandkøleren eller kaffemaskinen, og som han selvfølgelig godt kan savne. ■

Udlandsophold

I fakultetets interne retningslinjer fremgår det, at den ph.d.-studerende opfordres til at have et længerevarende studieophold i udlandet.

Ifølge ph.d.-undersøgelsen fra Ph.d.-skolen i Humanistisk Videnskab har 54 pct. af tidligere ph.d.-studerende på Det Humanistiske Fakultet gennemført et eller flere udlandsophold.

I samme undersøgelse angives flere positive forhold ved udlandsopholdet, og mellem 80 og 92 pct. er enige eller meget enige i, at de oplevede følgende gevinster ved et udlandsophold:

- Personlig og faglig udvikling
- Mulighed for at få udvidet det kollegiale netværk
- Fremme arbejdet med ph.d.-afhandlingen

PRÆSENTATIONER

Nederlandsk for begyndere og øvede

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Jelske van der Hoek
Nederlandsk lektor,
Institut for Sprog,
Litteratur og Kultur

Jeg er ansat på AU for at undervise i nederlandsk. Nederlandsk (hollandsk)

kan være relativt nemt at lære for danskere. Nederlandsk er et germansk sprog, og derfor kan man finde ligheder med andre germanske sprog som engelsk og tysk, men naturligvis er det et selvstændigt sprog! Man kan ikke fornærme en hollænder dybere end ved at sige, at nederlandsk ikke er et selvstændigt sprog, men bare en dialekt. Hollænderne er dog meget åbne over for andre sprog.

Jeg underviser begyndere og viderekomne. Hvert semester begynder med et intensivt kursus

på to uger, og så har man en god basis. De fleste studerende har også kendskab til tysk, og så er det nemt at undervise dem. Ud over sprogkurset findes der lektioner i nederlandsk litteratur og samfund. I dette semester handler litteraturkurset om Harry Mulisch, det sidste håb vi har for en gang at få Nobelprisen i litteratur.

Der findes omkring 22 millioner i Belgien og Holland, som taler nederlandsk – det er altså et 'stort lille sprog' i Europa. For øvrigt kan man, når man har

lært sig nederlandsk, også snakke med afrikaanstalende i Sydafrika – det er nemlig et sprog som udviklede sig fra 1700-tals hollandsk. I er alle velkomne til sprogkurset i nederlandsk!

Kun te, ikke for stærk

Erindringsfiktioner

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Johanne Damholt Bøndergaard
Ph.d.-studerende,
Institut for Æstetiske Fag

Jeg ønsker med mit projekt at undersøge nyere erindringsartefakter med henblik på at opnå en kon-

kret og nuanceret forståelse af, hvordan erindringsfremstillinger fungerer. Analysen vil skelne mellem to værktøjer: 1) Erindringsartefakter, der forstår sig selv som faktiske udtryk for en given fortid, og 2) værker, der er skabt som fiktive fremstillinger. De givne artefakter trækker på historiske fakta som, når de bliver betydningsskabende i værkerne, underlægges en række narrative konventioner. Målet med undersøgelsen er at diskutere, hvordan relationen mellem det faktiske og det

narrative internt i artefakterne kan medvirke til konstruktion af identitet for individer og kollektiver. Erindringsartefakters funktion vil således blive diskuteret, men der vil ikke være tale om en egentlig receptionsanalyse, snarere en analyse af en implicit reception. Indeholder de valgte erindringsartefakter et potentiale for at overkomme brud og splittelser, for forsoning – eller diagnosticerer de konflikter eller brud, som de ser sig ude af stand til at hele? Jeg mener, at en sådan diskussion

på baggrund af et konkret empirisk analysearbejde er helt central og nødvendig for at forstå vigtige og aktuelle samfundsprocesser omkring fællesskabers konstitution og opbrud.

Efter humør

Antikken i Europas museer

FOTO: FOTOAFDELINGEN HØESGÅRD

Lærke Maria Andersen Funder

Ph.d.-studerende, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

Vi møder antikken i alle mulige sammenhænge i samtidens Europa. I museerne kan vi se "the real

thing"; genstande fra antikkens verden – alt lige fra tallerkner til kejserportrætter. I det europæiske landskab finder vi stadig ruinerne efter antikkens teatre, templer og byer. Antikken spiller ligeledes en central rolle som udgangspunkt for europæisk arkitektur, billedkunst, litteratur og teater. Det samme gælder den institution som nu, oftere end nogensinde før, bliver fremhævet som kendetegnende for den vestlige civilisation; demokratiet.

Så mange elementer i den europæiske kultur kan spores

tilbage til antikken, at denne traditionelt bliver fremhævet som en fælleseuropæisk reference-ramme; en samlende kulturarv. Imidlertid gør udviklingen i det europæiske kulturlandskab det relevant at spørge, om dette udsagn stadig er gældende: er antikken en del af den europæiske identitet?

Museet er udvalgt som undersøgelsesområde, da det befinder sig i et unikt spændingsfelt mellem forskningssfæren og det offentlige rum. Som samfunds-institution har museet en lang historik som en central faktor i

konstruktionen og formidlingen af det europæiske vidensbegreb og er således en ideel ramme for en undersøgelse af mit forskningsprojekts grundlæggende spørgsmål: Hvilken rolle spiller den klassiske kulturarv i Europa anno 2010?

I rigelige mængder

Naturlig kunst – kunstig natur

FOTO: FOTOAFDELINGEN HØESGÅRD

Lisbet Tarp

Ph.d.-studerende, Institut for Æstetiske Fag

Det vrirler med monstre, sneglehuse, glitrende sten og koraller i mit billedmateriale. I eksempler på små skulpturer, brugsgenstande og smykker fra 15-1600-tallet udfolder der sig en rig-

dom af motiver og kompositioner, og her blev grænser prøvet af. Hybrider og overgangsfænomener blev dyrket både på motivplanet og i materialebrugen, og der blev eksperimenteret med forholdet mellem kunstnerisk og naturlig skabelse. Det er disse værker, jeg vil trække frem fra glemslens depoter og kataloger. I stedet for at reducere dem til "bling-bling, glitter og lir" vil jeg arbejde med dem som en væsentlig del af tidens visuelle kultur, hvor forestillinger om natur, kunst, kosmologi og skabelse blev afprøvet og undersøgt af kunstnerne.

Hvad sker der, når modsætninger mødes i kunsten? Når kunst og natur sammenblandes? Opstår der en "tredje natur", som det udtrykkes i 1500-talskilder, eller forstærkes og defineres polerne i stedet?

Det er spørgsmål, der kan stilles til andre tiders kunst, og det er mit ærinde at undersøge hybriditeten som kunstnerisk greb og perspektivere dens virke i kunsten.

Jeg er tilknyttet forskernetværket "Kunst, natur og teknologi" på IÆF, www.knt.au.dk, og jeg har fornylig været med til at arrangere konferencen "The

Artwork between Technology and Nature", www.ant.au.dk.

Kaffe uden kaffe, det er ganske særlig sundt
Men man føler sig så fjollet når man sidder og rør' rundt

Æstetikens poetik

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Bengerd Juul Thorsen
Ph.d.-studerende, Institut
for Æstetiske Fag

Jeg skal med mit projekt beskæftige mig med A. G. Baumgarten (1714-1762), som indførte begrebet *æstetik* og dermed grundlagde den moderne videnskabelige

disciplin af samme navn. Tidligere forskning har hovedsageligt centreret sig omkring de erkendelsesteoretiske implikationer af hans tænkning – jeg vil derimod læse hans tekster med henblik på hans forståelse af *det poetiske* og det poetiskes betydning i hans teorier om sansning og æstetisk erfaring.

Baumgarten skrev på latin og qua sproget og den tradition, det er forbundet med, indplacerede han sig i en kontekst som jeg, i kraft af en klassisk filologisk baggrund, har forudsætning for at dechifre. Kernen i mit

projekt vil være en læsning med fokus på strukturer og begreber fra klassiske poetikker, og hvordan han bruger dem til at kvalificere sig i en æstetik- og litteraturhistorisk kontekst.

Hans tanker blev forkert formidlet i en akademisk tradition allerede i hans samtid, men der er tegn på, at de også levede videre på "græsrodsniveau" blandt samtidige digtere og tænkere (deriblandt muligvis Kant). Med udgangspunkt i resultaterne af den filologiske undersøgelse, vil jeg afdække virkningshistorien for såvel den

fejlbehæftede formidling, som den mere indirekte.

Jeg håber med sådan en undersøgelse ikke bare at klarlægge forhold omkring æstetikens grundlæggelse, men også at kunne påpege relevansen af Baumgarten for vor tids æstetiske tænkning.

Dobbel' espresso

Hvor går grænsen?

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Mette Løvschal
Ph.d.-studerende, Institut
for Antropologi, Arkæologi
og Lingvistik

Grænser forekommer overalt omkring os og i os. Vi oplever dem, når vi står i lufthavnen, krydser Ringgaden eller implicit gennem

fx fonetiske, psykiske og temporale grænser. Grænser kan altså betragtes som en helt grundlæggende præmis for menneskets forståelse af verden og udgør dermed også en potentiel ny tilgang til forhistorien.

Omkring år 1000 f. Kr. forekommer en række ændringer i landskabet over hele Nordvesteuropa, hvor grænsemarkeringer begynder at optræde inden for meget forskellige domæner. Ca. 1000 år senere har disse udviklet sig til det materielle holdepunkt for fuldt udviklede institutionelle systemer, fx ejendomsret-

ten og husholdet, og antyder dermed et komplekst samspil mellem mentalitet, materialitet og social organisation. Men trods de vidtrækkende konsekvenser ved vi meget lidt om hele den mellemliggende proces: hvilke topografiske og sociokognitive dynamikker udløser de tiltagende markeringer, hvornår bliver linjer til grænser, og hvordan skal vi overhovedet forstå disse fænomener?

Jeg vil forsøge at finde nogle af svarene gennem en kortlægning og komparativ undersøgelse af de arkæologiske vidnesbyrd om

lineære strukturer fra 1000 f. Kr.-200 e. Kr. Derigennem vil jeg undersøge, hvorledes konkrete rumlige fænomener over en meget lang periode ændrer social strategi og perceptuel indflydelse samt deres betydning for fænomener som normativ kognition og kulturel identitetsdannelse.

Sort

Jysk Ordbog og sproglig variation

FOTO: FOTOAFDELINGEN HJØRSBÅRD

Inger Schoonderbeek Hansen
Lektor, Nordisk Institut

Danskerne er meget glade for og interesserede i deres sprog. F.eks. diskuterer de det helt ned til mindste detalje, kommaet – men placerer de det så egentlig

rigtigt? De er også rigtig gode til at lege sproglig detektiv! Når danskere møder en de ikke kender, forsøger de ud fra sproget at finde ud af hvor personen kommer fra: “Er du ikke fra Skive?” “Jo da!” – og samtalen kan fortsætte: “Nå, men så kender du sikkert også NN?”. Efter 15 år i Danmark er det stadig rigtig interessant for mig som hollænder!

Jeg forsker i sproglig variation, især dialekter. De danske dialekter er ved at forsvinde; det er næsten kun intonationen der er forskellig. Så synger de på

Bornholm, mens der er knap så meget sang i fx nørrejysk.

Til daglig arbejder jeg på Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning, hvor vi udarbejder Jysk Ordbog, www.jyskordbog.dk. Ordbogen beskriver de traditionelle jyske dialekter, det vil sige sådan som de blev talt i perioden 1870 til 1920. Jysk Ordbog publiceres på nettet, og lige nu står vi overfor en ny og vigtig fase, da ordbogen skal have en ny teknisk platform; denne udarbejdes i samarbejde med AU-IT og projektet DK-CLARIN. Min forskning har

ofte tilknytning til ordbogs-redaktionen.

Jeg er medlem af bestyrelsen for LEDA, Foreningen af Leksikografer i Danmark, www.leksikografer.dk, og jeg er medarrangør af MUDS, Møde om Udforskningen af Dansk Sprog, www.muds.dk.

Ingen mælk! Ingen kaffe!

Monster!

FOTO: FOTOAFDELINGEN HJØRSBÅRD

Tanja Poulsen
Ph.d.-studerende,
Institut for Æstetiske Fag

Mit projekt er en undersøgelse af den moderne, vestlige forståelse af normalitet og anomalitet. I fokus for projektet er morderen, hvis

forbrydelse er så voldsom, at den skaber stor interesse, både kulturelt og videnskabeligt, og som gennem denne interesse bliver centrum for diskurser omkring det kriminelt sygelige subjekt. Min indgangsvinkel er, at dette subjekt gennem diskurserne bliver forvandlet til et umenneske, en monstros forbryder – et monster. Jeg foreslår, at monsteret bliver en metafor i en fælleskulturel fortælling, der strukturerer og iscenesætter den moderne forståelse af det normale og det anomale, og at denne fortælling kan identifi-

ceres og analyseres på tværs af de forskellige diskurser. Jeg vil derfor beskæftige mig med forskellige fag, medier og genrer med særligt fokus på litterære, journalistiske og retspsykiatriske fremstillinger af den monstrøse forbryder. Jeg vil blandt andet arbejde med *case studies*, som sagen om Dagmar Overbye, en dansk barnemorderske fra starten af det 20. århundrede, der både var genstand for stor mediebevågenhed og retspsykiatriske bedømmelser, og hvis liv er blevet gendigtet i *Englemagersken* af Karen Søndergaard

Jensen. Jeg tager udgangspunkt i perioden 1850-1940, hvor retspsykiatrien vokser frem, men inddrager også et nutidigt perspektiv.

Te – straight up

Advanced literacy

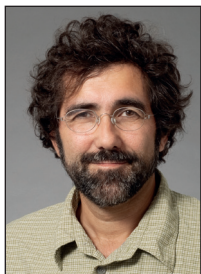

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Francesco Caviglia

Lektor, Institut for Sprog, Litteratur og Kultur

Den røde tråd gennem min virksomhed som forsker og underviser, med udgangspunkt i italiensk sprog og kultur, er den avancerede kommunikationskompe-

tence og –bevidsthed – eller *advanced literacy* – som en aktiv borger i vores komplekse samfund skal være i besiddelse af for at kunne læse og skrive, og bruge til at indgå i dialog med andre, til at stille spørgsmål, til at drage kilder i tvivl, til at udvikle ny viden.

Hvordan er det muligt at lære at påvise trykte og broadcastede usandheder? Eller at forstå logikken i forskellige værdisystemer? Eller at skelne mellem selvfærdige og dialogiske tekster? Eller at løse problemer med syntaks eller ordvalg, f. eks. i en oversæt-

telse? Og hvilken indflydelse har teknologien på den måde, hvorpå vi forstår (eller måske ikke forstår) kommunikation?

Disse er nogle af de spørgsmål, som stadig beskæftiger mig, og som også er fokus for en del forskning om forbindelsen mellem kommunikation, kognition og kultur. Jeg ser derfor den nuværende udvikling på AU i retning af mere samarbejde på tværs af forskningsparadigmer som en mulighed, som med fordel kunne tage udgangspunkt i nogle åbne spørgsmål om læring og undervisning.

Undervisning (som sådan), vejledning til studerende og uddannelse af undervisere er nemlig ikke blot en biting ved min forskningsaktivitet, men derimod et centralt grundlag for mine undersøgelser og en konstant kilde af nye udfordringer. ■

Stærk
– med en anelse mælk

Glæder mig til universitets-verdenen

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Bettina Houlberg

Institutsekretær, Institut for Filosofi og Idehistorie

Jeg er ansat som institutsekretær på Institut for Filosofi og Idehistorie pr. 1. april 2010. Jeg hedder Bettina Houlberg og bor i Tranbjerg. Mine arbejdsopgaver

som sekretær er bl.a. at varetage de opgaver, der knytter sig til de ph.d.-studerende på instituttet og yde support til forskergrupper og centre. Jeg kommer ud over almindelige administrative opgaver også til at arbejde med økonomirapportering og ressourceplanlægning.

Med mig har jeg mange års erfaring fra forskellige jobs hos teleselskabet TDC, hvor jeg bl.a. har været ansat som sekretær, markedskoordinator, produktionskonsulent og analytiker.

Jeg er vant til at navigere rundt i en større virksomhed

og har været med i flere omfattende forandringsprocesser, senest hvor 18 kundecentre fordelt rundt om i landet skulle reduceres til 4, og jeg kender til de fordele og ulemper, der følger med sådanne store forandringer.

Tankerne omkring indførelse af front office og back office funktioner på universitetsinstitutterne er ikke fremmede for mig, og jeg håber på at kunne bidrage med min erfaring på området og evt. tilføre nye perspektiver.

Opbygningen af organisationsstrukturen og de overordnede linjer i strategiplanerne for

universitetsområdet ligner på flere punkter den verden, jeg kommer fra. Dog er den fantastiske kultur og ånd, der er her på stedet noget anderledes, end jeg er vant til, og jeg kan kun glæde mig til at lære denne nye og spændende verden bedre at kende. ■

Ikke for stærk
og med en smule mælk

SKARP PÅ PARTHENON OG MING

Normalt tager de ikke elever i fotoafdelingen på British Museum i London, men med Jacob Christensen Ravn fra fotoafdelingen på Moesgård blev de næsten nødt til at gøre en undtagelse

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Adskillige mails og et *not giving up* måtte der til, for at Jacob Christensen Ravn fra fotoafdelingen på Moesgård kunne komme i praktik i fotoafdelingen på British Museum i London. Normalt tager de absolut ikke elever ind blandt de syv millioner genstandsnumre og de otte fastansatte fotografer, men med danskeren endte de med at gøre en undtagelse.

– Jeg blev bare ved med at ringe og skrive. Og efter et halvt år var chefen nødt til at sige ja, fortæller Jacob Christensen Ravn, der udover at være fotografelev på Moesgård også er bachelor i engelsk og altid haft lyst til at komme ud, også i faglig sammenhæng.

Et verdenskendt museum

I marts i år kom han hjem efter to måneders praktik i London.

– British Museum er en af verdens største kulturhistoriske institutioner. Ligesom vores eget Moesgård har de så mange betydningsfulde genstande, der kan hjælpe til en forståelse af, hvem vi er. Jeg har blandt andet fotograferet kinesisk Ming-porcelæn, som de har verdens mest mangfoldige samling af, og Parthenon-figurer. Det var vildt spændende.

Det havde han ikke regnet med

Med porcelæns-fotograferingen fik han blandt andet udvidet sin erfaring i at fotograferer blanke genstande, men den bedste oplevelse, han fik med derfra, var af en anden karakter.

– Jeg fandt ud af, at jeg havde noget at bidrage med. Som elev var det virkelig fedt at finde ud af, at jeg også kunne lære *dem* noget.

▲ Jacob Christensen Ravn med security pass og de gammeldags museumsnøgler, der rent faktisk gav adgang rundt på British Museum.

Fotoafdelingen på Moesgård er specialister i genstandsfoto og lægger vægt på det æstetiske, hvilket kræver både formgivende og detaljefremhævende lys. Og at afdelingen kan måle sig internationalt, blev tydeligt.

Jacob Christensen Ravn kunne se, at kollegerne i London ikke fuldt udnyttede det potentiale, der er i digital fotografering. Da han selv har opdateret viden på det punkt, kunne han lære nyere digitale teknikker fra sig.

I det hele taget kastede praktikopholdet givtige fototekniske udvekslinger og bekendtskab med et anderledes system af sig. Til tider kunne fotografeleven godt savne den mere direkte kontakt med forskerne, som han oplever på Moesgård, hvor de kan komme ind og fortælle historien om, hvor genstandene er fundet. Det giver et andet forhold til de opgravede emner.

Glæde i den engelske afdeling

Selv om chefen i London var svær at overtale, endte han med at blive ovenud tilfreds med lærlingen fra Jylland, fortæller han.

– De endte med at være ufattelig glade. Den nyeste af de otte medarbejdere havde været der i tyve år, så det var rart for dem at få nye input fra en ung kollega.

FOTO: DUDLEY HUBBARD, THE BRITISH MUSEUM

FÅ DANMARKSHISTORIEN I LYD OG BILLEDER DIREKTE PÅ DIN MOBIL

Med danmarkshistorien.dk's kommende projekt er det snart slut med guidebøger og store opslagsværker. Augmented reality er løsningen

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

Forestil dig at stå på Bispetorv i Århus med din smartphone foran dig. Mens du panorerer rundt med telefonen, folder de historiske lag sig ud i tekst, billeder og lyd på telefonens skærm, og du kan herefter vælge, om du vil læse om torvet i middelalderen, se billeder af besættelsestidens beskyttelsesrum eller høre vidneudsagn fra folk der oplevede skudduelle på pladsen under 2. verdenskrig.

Dette scenarie bliver sandsynligvis snart en realitet. Et nyt forskningsprojekt på danmarkshistorien.dk skal nemlig undersøge, hvordan augmented reality (udvidet virkelighed) i samspil med telefonens "sanser", herunder gps og kamera, kan bruges til forskningsformidling.

– Augmented reality er, når man lægger et virtuelt lag ind over det virkelige. Det er i ekstrem stor vækst og spås som en af de store teknologiske trends i 2010. Det er dog endnu ikke brugt til forskningsformidling, så det vil vi gerne undersøge muligheden for, forklarer Sara Mielcke Hansen, der er tovholder på forskningsprojektet, Den mobile Danmarkshistorie, som er en del af et større projekt, der hedder "Digitale historier - et forskningsprojekt om historieformidling i den digitale tidsalder" sammen med projektleder Anne Sørensen.

– Jeg tror, at netop denne form for formidling vil kunne skære igennem de informationsmættede sorte huller som forskning ellers kan

ende i, da det er meget let og hurtigt tilgængeligt. Man behøver ikke først at tænde computeren og kende de præcise ord, man skal søge på, eller gå på biblioteket eller et museum for at få svar. I stedet formidles historien lige foran øjnene og ørene af dig og tilmed af eksperter inden for området, da informationen hentes fra danmarkshistorien.dk.

Sara Mielcke Hansen begynder for alvor på projektet til august, når hendes ph.d.-projekt begynder, og hun regner med, at man måske allerede næste sommer vil kunne lege turist med sin telefon og gøre brug af denne teknologi.

– Hvor hurtigt det helt præcist går, afhænger selvfølgelig af, hvor tidskrævende den tekniske applikation er. Vi er afhængige af mange forskellige ekspertiser inden for både formidling, teknologi og historie, og derfor satser vi også på at samarbejde med mange forskellige forskningsmiljøer og interesserede, fortæller hun.

H.K.H. Kronprinsesse Mary overrakte 22. april Videnskabsministeriets Forskningskommunikationspris på 100.000 kr. til gruppen bag Aarhus Universitets historieportal danmarkshistorien.dk, hvoraf følgende var til stede

– **bagerst fra v.:** Spiludvikler Mikkell Malthesen, stud.mag. Peter Iversen, stud.mag. Troels Overgaard, adjunkt Martin Alm, stud.mag. Kresten Toth Mouritzen.

I midten fra v.: Cand.mag. Peter Bonfils, kommunikationschef Svend Aage Mogensen, lektor, dr.phil. Anders Bøgh, projektleder Peter Brunbech, projektleder for spil Christian Hviid. **Stående forrest fra v.:** Cand.mag. Jan Rågård, ph.d.-studerende Mads Einar Nielsen, stud.mag. Rene Ejbye Pedersen, H.K.H. Kronprinsesse Mary, stud.mag. Sara Mielcke Hansen, ph.d.-studerende Jens Wendel-Hansen, ph.d.-studerende Kasper Holdgaard Andersen og videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen.

Forrest med blomster projektleder, ph.d. Anne Sørensen og lektor Søren Hein Rasmussen, som modtog prisen på gruppens vegne.

Danmarkshistorien.dk vinder stor pris

Danmarkshistorien.dk har netop modtaget Videnskabsministeriets Forskningskommunikationspris 2010 for sin karakter af banebrydende nyskabelse i webbaseret videnskabsformidling. Det er første gang denne pris af vindes humanistiske forskere.

► Se: humaniora.au.dk/nyheder/2010/formidlingspris.

NAVNE NYT Ansættelser, orlov og fratrædelser

Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

Troels Myrup Kristensen, adjunkt, 1. februar 2010-31. januar 2013

Mads Kähler Holst, lektor, 1. januar 2010

Filosofi og Idehistorie

Casper Andersen, adjunkt, 1. februar 2010-31.1.2013

Bettina Houlberg, kontorfunktionær, 1. april 2010

Dorthe Jørgensen, professor MSO, 1. april 2010

Peter C. Kjærgaard, professor MSO, 1. maj 2010

Historie og Områdestudier

Jan Henrik Meyer, post.doc., 1. august 2010-31. juli 2011

Informations- og Medievidenskab

Hans Peter Degn, studieadjunkt, 1. april 2010

Tuck Wah Leong, post.doc., 16. maj 2010-15. maj 2011

Anja Bechmann Petersen, adjunkt, 1. februar 2010-31. januar 2013

Nordisk

Inger Schoonderbeek Hansen, lektor, 1. januar 2010

Henrik Skov Nielsen, professor MSO, 1. maj 2010

Sprog, Litteratur og Kultur

Francesco Caviglia, lektor, 1. april 2010

Æstetiske Fag

Birgitte Stougaard Pedersen, adjunkt, 1. februar 2010-31.1.2013

Linda Koldau, professor, 1. maj 2010

Henrik Kaare Nielsen, professor MSO, 1. maj 2010

Ph.d.-graden

Louise Ejgod Hansen, Institut for Æstetiske Fag, Teaterkunst og teaterpolitik. En analyse af sammenhængene mellem de kulturpolitiske rammer og den kunstneriske kvalitet hos egnteatrene.

Louise Fabian, Institut for Filosofi og Idehistorie, Den spatiale vending-en udforskning og anvendelse af analytiske potentialer i den interdisciplinære rekonceptualisering af rum, sted og landskab.

Jan Lohmann Stephensen, Institut for Æstetiske Fag, Kapitalismens ånd og den kreative etik.

Nye ph.d.-studerende

Dorte Agård, Institut for Æstetiske Fag, Pædagogisk læring, 1. februar 2010

Karsten Merrald Sørensen, Institut for Historie og Områdestudier, Hertugdømmet Slesvigs kirke- og samfundshistorie 1500-1800 – en tværgående analyse af forskellige samfundsgruppers brug af kirkerne, 1. april 2010

Dødsfald

Fhv. professor i fonetik ved Københavns Universitet, *Eli Fischer-Jørgensen*, der blev promoveret som æresdoktor ved Det Humanistiske Fakultet, Aarhus Universitet i 1978, er død, 99 år.

Udnævnelser

Professor *Svend Erik Larsen*, Institut for Æstetiske Fag, er valgt til Chair of the Section for Literary and Theatrical Studies i Academia Europaea, 2010-2013, og til sekretær for udvalget for the Comparative History of Literatures in the European Languages i Association Internationale de Littérature Comparée, 2010-2013

FOTO: JACOB NIELSEN / VIDENSKABSMINISTERIET

Fra forskning til forskel

er navnet på en serie artikler i HUMmagasinet om fakturaløs, humanistisk forskning, hvor betydningen for mennesker og samfund er meget direkte og synlig. Se alle artiklerne på humaniora.au.dk/forskel

HVOR ARBEJDSGLÆDEN LÅ BEGRAVET

Kan feltstudier, abstraktion og begrebslogik gøre en forskel? Svaret er ja, hvis man spørger en række IT-folk og revisorer

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

– Nu er der ikke længere arbejdsdage, hvor projektgruppen er hele min verden og jeg måler og vejer alting efter, om det løser lige netop dét projekt. Jeg har fået friheden til også at forfølge dét, der fagligt set virkelig interesserer mig.

Det fortæller Katrine Ravn, der siden 2003 har arbejdet med brugerflader og software i Systematic a/s i Århus.

Hun er én af softwarefirmaet Systematics 450 ansatte, der i 2007 sammen med revisorfirmaet BDO deltog i det humanistiske forskningsprojekt 'Det meningsfulde arbejdsliv?'. Dengang udførte institutleder på Institut for Filosofi og Idéhistorie Anne Marie Pahuus og lektor i antropologi Anne Line Dalsgård interviews og halvanden månedes feltstudier i de to virksomheder. Suppleret med begreber fra livsfilosofien skulle de afdække, hvordan arbejde bliver meningsfuldt for os. Konklusionen på studierne var klar: Medarbejdere og ledelse skal blive ved med at bekræfte hinanden i målene og turde tale om forventninger, førend arbejdsglæde bliver til noget.

Med et statustjek tre år senere, er Katrine Ravn langt fra alene om at mærke forskellen. Efter projektet har softwarefirmaet nydt godt af at inddrage medarbejderne. Ledelsen giver mere tid til det, medarbejdere anser for fagligt vigtigt – også selvom man ikke får de sædvanlige, hurtige løsninger. Og hos BDO har det også hjulpet, at man nu ved, hvad der svækker og styrker lysten til at gå på arbejde:

– Projektet er en milepæl for os. Nu bruger vi de værdier og forventninger, der får os til at møde på arbejde. Vi har fået et

sprog til at tale om, hvad vi sammen vil – og det er de værdier, der gør det muligt at styre os igennem det uvejr af fusioner og nedskæringer, som finanssektoren ikke slipper udenom lige nu. Vi taler om ændringer og vi laver dem, fordi vores arbejdsdag stadig skal give mening, siger Morten Daus-Petersen, der er HR-chef i revisorfirmaet BDO.

Fra transistorradio til personalepolitik

Lønforhøjelser? Og hvad med barsel eller sygemeldinger? For tre år siden bestod BDOs personalepolitik af klare svar på dén slags spørgsmål. Svarene var udførlige – men de sagde bare meget lidt om hverdagen på en arbejdsplads med over 1100 medarbejdere.

– Vi pegede i stedet på en række forskellige relationer, der fik revisorerne arbejdsglæde til at blomstre, og hvor de fik plads til at gøre en forskel. Det kunne være, når de satte sig ind i behovene ude hos en kunde, hvis de fik skabt orden i et bilagsrod eller oplevede styrken i gode arbejdsrutiner og hjælp fra kompetente kolleger, siger Anne Marie Pahuus.

Anne Line Dalsgård supplerer:

– Vi fandt noget andet i deres arbejdsdag; ting som transistorradioerne på revisorerne skriveborde fortalte os mere om værdierne på stedet end deres skrevne politikker eller retningslinjer. De brugte fx radioen til at få ro ved skrivebordet og finde en glæde ved flowet i rutineopgaverne; tiden gik, radioen spillede, deres tal gik op – to streger under og så kørte opgaverne derudad.

Assistance fra Anne Marie Pahuus fra Filosofi (t.v.) og Anne Line Dalsgård fra Antropologi har gjort medarbejdere i to større virksomheder mere bevidste om glæde og tilfredshed i arbejdsdagen.

Inspirerende observationer

Sidste år var det den slags observationer fra forskningsrapporten, der inspirerede BDO til at udgive en helt ny, decideret personalepolitik. Frem for retningslinjer rummer den værdier og holdninger til, hvad det vil sige at være leder, ansat og revisor:

– Hvorfor er du revisor, og hvad er det, du efterspørger? Det er den slags diskussioner, vi får noget ud af og siger, at vi nu tør at tage.

Nu kan vi tale om, om der er andet end løn og personalegoder, der skal på plads, før vi har en god arbejdsplads. På den måde har forskningsrapporten givet os en kulturændring, forklarer Morten Daus-Petersen.

Kulturændringen bliver især tydelig i revisorernes fusioner med mindre virksomheder. Her oplever HR-chefen en stor efterspørgsel på forskningsrapporten blandt de nye medarbejdere; en lektüre som de ældre ansatte anbefaler dem for at få et bedre udgangspunkt for livet, hvor arbejdet fylder en del.

Eftertankens frugter

Projektet med det meningsfulde arbejdsliv foregik steder, hvor der før sjældent var nogen udpræget eftertænkning eller den store tid til at mærke sig selv. Anne Marie Pahuus og Anne Line Dalsgård introducerede begreber som lykke, skyld, glæde og frustration for revisorer og IT-folk – og i en stor del af arbejdet måtte de to forskere understrege, at der ingen hurtige løsninger er. At der så nu er blevet mere tid for revisorerne til at tænke efter, er en forskel som de to forskere har det godt med:

– Vi har vist de mennesker, vi mødte, hvad de selv så som meningsfuldt i deres arbejde. I rapporten beskriver vi en række eksempler fra hverdagen, som medarbejderne så selv kan tænke videre over og holde op som et spejl på deres egen arbejdsdag. Om Anne Marie og jeg så har set rigtigt, det må de selv bedømme. Men uanset om de forkaster eller tager billedet i spejlet til sig, så er det et tankearbejde, hvor man kan lære meget om sig selv, siger Anne Line Dalsgård.

Et andet overskud

På Systematic har man taget eftertanken til sig. På virksomhedens månedlige 'husmøder' fik medarbejderne før præsenteret det seneste 'fix' på teknologifronten. Nu er møderne derimod blevet til stedet, hvor man tager de 'tunge' beslutninger og diskussioner, der kommer til at berøre medarbejdernes dagligdag. Derfor er HR-chef Janne Hallum heller ikke i tvivl om gevinsterne af forskningsprojektet:

– Vi har lært os selv at kende. Uanset om man sidder i centrum eller i periferien, er det blevet lettere at forstå, hvorfor nogle ting bare er sværere at ændre i vores organisation, mens hårde beslutninger og valg godt kan gøres nemmere, så længe vi giver plads til at tænke over dem. Vi har ikke set sådan et overskud før, og det er helt klart et projekt, som vi meget gerne havde fortsat, siger Janne Hallum. ■

SET & SKET

Anti-passiver og optræk til uvejr

Under parolen "ej blot til alvor" optrådte seks sprogforskere i marts med metoder og sprog(under)holdninger ved den sjette *Stand up research*, arrangeret af professor Henning Nølke. Blandt meget andet gjorde Steffen Krogh (Tysk), Alexandra Kratschmer (Italiensk), Peter Bakker (Lingvistik), Ocke Bohn (Engelsk), Sten Vikner (Engelsk) og Ole Togeby (Nordisk) de 75 fremmødte klogere på spørgsmålene "Er nogle sprog kønnere end andre?" og "Er nogle sprog mere komplekse end andre?" Ind imellem trak det op til uenighed i sprogpanelet. Enighed blev der derimod om, hvorfor det hedder, at det *trækker op* til uvejr, og om det også kan trække op til lottogevinster. Hvordan anti-passiver kommer til udtryk på forskellige sprog var endnu et sprogaspekt, der også på underholdende vis blev vendt og drejet og gav indblik i forskernes tilgang til nye problemstillinger.

FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

U-days

Over tre dage i begyndelsen af marts holdt alle uddannelser i Århus åbent hus for kommende studerende. Der var mange, og de kom langvejs fra. HUMmagasinet var med, da de fremmødte stud.mag. in spe fik introduceret blandt andet faget Nordisk i Søauditoriet.

Postdoc Stefan Kjerkegaard viste de interesserede unge eksempler på instituttets faglige discipliner med blandt andet Paradise Hotel, The Dear Hunter og Johannes Ewald. Han forsikrede dog, at den slags udtalelser, man hører i Paradise Hotel, ikke er et udtryk for niveauet på Nordisk, men for det brede analysefelt som faget kan præstere.

Det er sjette gang, at Aarhus Universitet holder U-days, og i år kom der ca. 40.000 besøgende for at høre om universitetets mange uddannelser – det var 600 flere end sidste år.

FOTO: ROAR PAASKE, AU KOMMUNIKATION

Humaniora-kvinder til casting

Fire uger til Indien med alt betalt? Det lyder umiddelbart som et tilbud, få ville afslå. Og netop det tilbud gav Koncern TV en række kvindelige studerende fra Humaniora chancen for at komme i betragtning til.

I et nyt dokumentarprogram på DR skal fem unge danskere skildre Indiens tøjproduktion gennem egne øjne. En af de fem skal måske være en kvindelig humaniorastuderende fra Århus.

Sidst i marts holdt produktionsselskabet derfor casting for ni udvalgte studerende på Det Humanistiske Fakultet. Hvem der bliver valgt er endnu uvist.

FOTO: GITTE BINDZUS FOLDAGER

Forskningens døgn

"Bliv klogere på krop og kultur." Sådan lød invitationen til dette års Forskningens Døgn, som tiltrak over 1500 besøgende til universitetet. Især var der flere unge mennesker, end der plejer at være, og mange af foredragene træk så mange deltagere, at folk måtte sidde på gulvet. Et af bidragene fra Det Humanistiske Fakultet var foredraget "Den Mangfoldige Krop", hvor Christina Holst Færch, Nora Simonhjell, Allan Sortkær og Lis Norup – alle fra Nordisk Institut – fortalte om den hermafroditiske krop, den siamesiske krop, den etbenede krop og det vilde ulvebarn.

FOTO: JESPER RAIS, AU KOMMUNIKATION

Historisk fredagsbar måske historie

Siden 2002 har Historisk Fredagsbar haft hjemsted i Vandrehallen. Men det er måske snart slut. Til september står Vandrehallen til renovation og to måneders lukninger, hvor historikerne må holde fredagsbar på en anden adresse. Men ikke nok med det – det forlyder også fra rektoratet, at Vandrehallen efter renoveringen ikke længere skal huse

FOTO: GITTE BINZJUS FOLDAGER

Historisk Fredagsbar. Denne melding fik fagudvalget i samarbejde med fredagsbaren til at indkalde til stormøde tirsdag den 20. april, hvor sagen blev fremlagt. Over 60 mennesker mødte op til mødet, hvor det blandt andet blev præsenteret, at rektoratet vil forvise baren til Stakladen. Det betyder dog både højere priser og muligvis også færre deltagere. For som det blev sagt, skal fredagsbaren "være et sted, hvor man bare kan kigge ind". Barens fremtidige adresse er derfor stadig uvis.

Pakhuset med Årshushistorier

Helt fra Svendborg til Skagen, og fra Brabrand til Østbanetorvet, kom der tilhørere til *Årshushistorier*, da fakultetet i slutningen af marts var vært ved en aften-event i anledning af fjerde bind i den forskningsformidlende bogserie "Fra bjerget til byen". Ph.d.-studerende Rikke Andersen Kraglund fra Nordisk gjorde de 150 fremmødte klogere på "Den fantastiske by – med Madsen og co.", mens postdoc Stefan Kjerkegaard fortalte "Hvor kragetærerne begynder – Peter Laugesen i Brabrand". Alle fik *Årshushistorier* og forgængeren *Århus i verden* med hjem fra Pakhuset i Studenterhus Århus.

FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

Besat kultur på kasernen

På Kasernen bød april måned blandt andet på et par velbesøgte besættelsesdage, da universitetet, Folkeuniversitetet og Besættelsesmuseet i fællesskab inviterede til "Anden Verdenskrig i dansk kulturliv 1940-2010". Professor Linda Maria Koldau fra Institut for Æstetiske Fag var hoved-

arrangør af andendagens tværfaglige symposium, hvor ikke mindst historie, æstetik og litteratur blev koblet sammen. I sin indledning slog hun blandt andet til lyd for, hvordan værker fra besættelstiden må læses og høres i deres historiske og politiske sammenhæng.

FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

Ingen sejr til HUMbug i Kapsejladsen

Solen skinnede, temperaturen var den højeste i år, og universitetsparken var fyldt med over 10.000 hujende og øldrirkende studerende. For 11. år i træk blev kapsejladsen afholdt, og som oftest deltog også Humaniora med et hold. HUMbug var med i tredje heat sammen med Alkymisterne fra Kemi, ingeniørerne og Politologisk Festforening fra Statskundskab, og efter fine introer gik sejladsen i gang. Trods en brav kamp måtte humanisterne dog se sig henvist til sidstepladsen. Og det på trods af, at sidste mand i båden forsøgte at gøre den lettere ved at smide tøjet.

FOTO: ROAR PAASKE, AU KOMMUNIKATION

Indvielse af Center for Sociologiske Studier

Center for Sociologiske Studier (CESAU) blev indviet 19. april, og dermed har Aarhus Universitet fået et samlingssted for de mange sociologiske miljøer på universitetet. Institutleder Bjarke Paarup fra

FOTO: ROAR PAASKE, AU KOMMUNIKATION

Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik har siddet med i styregruppen for CESAU, og han fortalte under indvielsen om fremtiden og mulighederne for centret.

– Det er bemærkelsesværdigt, at et universitet af AU's størrelse ikke har en sociologiuddannelse, og jeg tror, at vi med de mange forskellige tilgange til sociologi på Aarhus Universitet har mulighed for at skabe en type uddannelse, man ikke ser andre steder, sagde han. Også lektor Carsten Bagge Laustsen fra Institut for Statskundskab blev rost for sin store arbejdsindsats for at etablere centret.

NYT FRA HUMANIORA I KØBENHAVN

Denne spalte skrives af redaktionen for bladet Humanist. Det Humanistiske Fakultet ved Københavns Universitet

Dekan Kirsten Refsing forlænges

Rektor Ralf Hemmingsen har besluttet at forlænge dekan Kirsten Refsings ansættelse med tre år, således at Kirsten Refsing vil være dekan for Det Humanistiske Fakultet frem til 31. august 2014.

KU lancerer nyt intranet til august

Københavns Universitet skal i 2010 have nyt intranet. Intranettet kommer i alt i fire versioner – en henvendt til ansatte og en til studerende på både dansk og engelsk.

Intranettet skulle have været i luften i løbet af foråret, men KU har valgt at rykke lanceringen til august. Projektet, som i første omgang skal indeholde allerede kendte selvbetjenings- og grupperumsfunktioner sammen med bl.a. målrettede nyheder og arrangementer, har oplevet tekniske vanskeligheder, og de ansvarlige samtidig har villet undgå at kolliderer med bl.a. eksamensafviklingen, er august blevet valgt.

Efter lanceringen skal Det Humanistiske Fakultet selv udvikle portalerne, så de samler, koordinerer og forenkler information til ansatte og studerende på Humaniora.

Nye beskrivelser af fakultetets kandidatuddannelser

Kommunikationsafdelingen på Det Humanistiske Fakultet har i samarbejde med fakultetets fag spidset pennen og lavet nye, friske beskrivelser af alle kandidatuddannelser. De ligger på nettet og er beregnet på dem, der overvejer at søge ind på en kandidatuddannelse.

► Se listen over uddannelser på www.hum.ku.dk/uddannelser/kandidat

De to søstermagasiner Humanist og HUMmagasinet udveksler i hvert nummer nyheder fra hinandens fakulteter. De to fakulteter er hhv. Danmarks største og næststørste, målt i studerende.

ER STUDENTERDEMOKRATIETS DAGE TALTE?

Af Jakob Lindell Ruggaard, formand for HUMrådet

Mit navn er Jakob, og jeg er blevet valgt som formand for HUMrådet i februar. Jeg nåede næsten ikke at lære navnene på resten af forretningsudvalget at kende, inden overskrifterne for alt vores arbejde hed den faglige udviklingsproces. Den faglige udvikling er en proces, der kommer til at definere, hvilket universitet vi skal have i fremtiden. Konkret er universitetsledelsen interesseret i at begrænse antallet af studienævne på AU kraftigt. Det vil betyde, at studienævnene flyttes så langt væk fra vores fag, at vi ikke vil være i stand til at være med til at definere dem i fagrelevante diskussioner, noget vi ellers er gode til på Humaniora. Nævnene er netop stedet, hvor studerende er med til at skrive deres studieordninger og dermed definere deres fags indhold. Studienævnene er derfor det eneste sted, hvor studerende de facto har indflydelse. Denne indflydelse er i fare for at blive undermineret. Det betyder, at vi skal organisere os nu og kæmpe, ikke mod udviklingen, men mod det der tegner til at blive et afdemokratiseret og fagligt devalueret AU, hvor vi som studerende mister følingen med vores studiers faglige udvikling og mister overblikket over de beslutninger, der træffes om vores hverdag. Hvis man vil skabe et miljø, hvor faglighed er i udvikling og nytænkes, skal man

styrke studienævnenes magt og forbindelse til de studerende. HUMrådet kæmper for studenterdemokratiet og fagrelevante diskussioner i studienævnene. Vi er eksperter på vores egne uddannelser og skal være med til at definere dem!

Erhvervsinteresser eller faglig fordybelse

En anden farlig tendens er brugen af begrebet "schools" i debatten om AU's udvikling. I en school gætter et aftagerpanel, altså en gruppe mennesker fra erhvervslivet, på, hvad de vil få brug for en gang i fremtiden. På baggrund af disse gæt er de med til at bestemme, hvordan uddannelsen skal bygges op. En sådan gruppe har ikke noget indgående kendskab til uddannelsens faglighed eller fagtraditioner, men er styret af de nyeste hurra-ord inden for erhvervslivet. Konkret er det foreslået, at Humaniora skal være en school og derfor styres efter en sådan model. Jeg synes, at det vil være direkte ødelæggende for Humaniora, hvis det ikke skal være os studerende og underviserne, men erhvervslivet der står for at bestemme fagligheden i vores uddannelse. Faglighed skal til stadighed nytænkes, men af dem der ved noget om den. Vi må tage vores undervisere og hinanden i hånden og begynde at diskutere, hvilken retning, vi

FOTO: FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

gerne vil have Humaniora og vores fag skal bevæge sig i.

I en tid hvor det eneste universitetsledelsen kan tale om er effektivisering, erhvervsretning

og fleksibilitet, må vi studerende stå for at garantere den faglige dybde og demokratiet på AU! Det er os og ikke ledelsen, der er universitetets fremtid! ■

Hvad er HUMrådet?

HUMrådet er repræsentant for den samlede studenterpolitiske bevægelse på det Humanistiske Fakultet og fungerer som et fakultetsråd for studerende. På Humaniora har vi valgt at samle os, fordi vi med så mange små fag har brug for én fælles stemme for at stå stærkere over for dekanatet, Studenterrådet og andre interessenter. Vi har åbent på vores sekretariat to timer, to dage om ugen, hvor du er velkommen til at kigge ind. Vi giver klagevejledning, vejledning i forhold til fagrådsarbejde samt meget andet! ... Og der plejer at være kaffe på kanden.

► Læs mere om os på: humaniora.au.dk/humraad

IKKE FØDT TIL AT NETVÆRKE

Det kræver både handlekraft og networking at komme ind i kommunikationsbranchen. Men så kan råd og vejledning på fakultetets nye Karrierekreds måske hjælpe

▲ Udover oplæg fra folk i branchen skulle Marie Mikkelsen på den første karrierekreds igennem en øvelse, hvor hun skulle lære at blive bedre til at sætte ord på sine kompetencer.

FOTO: GITTE BINDZUS FOLDAGER

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

–Når man først er kommet ind i branchen, går det jo rigtig fint, men spørgsmålet er, hvordan man kommer ind?

Kommentaren kommer fra en af de ca. 35 kandidat-studerende, der har valgt at melde sig til karrierekreds om kommunikationsbranchen. Oplægsholder Sofie Emmertsen har lige fortalt, at hun fik sit nuværende job som konsulent gennem sit netværk, og hun erkender, at mange jobopslag ikke ligefrem er skræddersyet til humanister, der gerne vil ind i branchen.

– Vi er lidt underdogs overfor dem med formelle kompetencer. Vi kan det hele meget godt og kan derfor blive sat til alt, men det kan ofte blive problemet, når man vil finde en vej ind i branchen, siger hun, men giver efterfølgende bud på, hvad man kan gøre

–Det er vigtigt at der ikke ”går for meget skrivebordsarbejdet i det”. Tænk lidt mindre og handl’ noget mere, lyder rådet fra Sofie Emmertsen.

Bliv klogere på en specifik branche

Marie Mikkelsen fra Informationsvidenskab er en af dem, der godt kan se, at det kan være svært. Det er også en af grundene til, at hun har meldt sig som deltager til karrierekredsen, da hun gerne vil høre mere om mulighederne inden for kommunikationsbranchen.

– Jeg synes, det lød interessant, at man kunne komme og blive klogere på en specifik branche. Desuden giver det ideer til, hvordan man kommer rigtigt ud på jobmarkedet.

Hun er i øjeblikket i gang med specialet, så der går ikke længe, før jagten på det første job begynder. Indtil videre har Marie Mikkelsen dog ikke kigget på så mange jobannoncer, for hun håber, at studiejobbet kan blive til et fuldtidsjob. Ellers må hun ifølge dagens oplægsholdere i gang med at netværke, og hun ved, at det både kræver arbejde og en smule held.

– Jeg tror ofte, det handler om at være på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt, og hvad hvis man ikke er født som netværksmenneske, hvem er man så overladt til?

Det spørgsmål håber hun at få svar på over de fire gange som karrierekredsen varer. Udover at høre om branchen får de studerende også et indblik i, hvordan man skriver cv og jobsøgning, hvordan man sælger sig selv til branchen, og hvordan man bruger sit netværk. Alle karrierekredsene afsluttes desuden af med et virksomhedsbesøg.

Karrierekreds 2010

- Som noget nyt har Det Humanistiske Fakultet nu i foråret holdt branchespecifikke karrierekredse. Udover en karrierekreds om kommunikation var der også en om undervisning samt en om organisationer, HR og kulturformidling.
- Karrierekredsene gentages igen til efteråret og interesserede kan holde øje med:

► humaniora.au.dk/karriere

FØRSTE TRIN PÅ KARRIERESTIGEN

Med et meget studierelevant job som omviser på et kunstmuseum har Linda Dürr Resen taget sit første trin op ad karrierestigen

Af Gitte Bindzus Foldager · gbf@hum.au.dk

– **S**et i bakspejlet er det godt, jeg udnyttede tiden inden speciale-skrivningen til alle karrierestarter-tilbuddene, for det har jeg slet ikke tid til nu.

Linda Dürr Resen sidder i personaleafdelingen på Kunstmuseet Heart i Herning. Hun har lige givet en rundvisning til en virksomhed, og inden hun skal retur mod Århus, har hun indvilliget i at fortælle, hvor hun står på vejen mod karrieren.

Som HUMmagasinet tidligere har skrevet, har Linda Dürr Resen flittigt benyttet de karrierestarter-tilbud, som Det Humanistiske Fakultet tilbyder kandidatstuderende, og det har hun været rigtig glad for. Især karrierevejledningen og hendes mentor på Arla har rustet hende til at tro på og forstå, hvad hun selv kan, og det har hjulpet hende i jobsamtaler.

Siden sidste artikel har hun fået jobbet som omviser på kunstmuseet i Herning, hvor hun har 5-6 omvisninger pr. måned – dog har hun 13 i denne måned.

– Det er rigtig rart med et relevant studiearbejde. Her kan jeg bruge meget af min teori og samtidig kan jeg bruge nogle af refleksionerne fra jobbet i mit speciale. Det er en god øvelse at skulle formidle til ikke kunst-faglige, og jeg kan rigtig godt lide at give folk en god oplevelse, fortæller hun.

Hun håber, at studiejobbet måske kan blive vejen til et job som kuratorassistent, men hun ved, at der er utrolig få af disse job, og mange vil ligesom hende gerne kunne skrive den titel på CV'et.

– Jeg er meget opmærksom på at fortælle folk i branchen, hvem jeg er, og hvad jeg kan, og for mig er alle fuldtidsjobs inden for kunsthistorie ønskelige. Egentlig troede jeg ikke, at klassisk kunst var det felt, hvor jeg skulle være, men mit job i Herning har vist mig, at jeg også har en rolle her – en jeg er rigtig glad for.

11. semester

Den 24. august skal specialet afleveres, og indtil da fortsætter Linda Dürr Resen som rundviser og med at søge de jobs, der er. Hvis hun ikke har fundet noget, er planen at søge det kompetenceudvidende program – det såkaldte 11. semester.

– Jeg er den type, der skal vide, hvad der sker længere fremme i tiden, og derfor vælger jeg kompetenceprogrammet. Jeg har selvfølgelig øjne og ører ude, og jeg byder ind, der hvor jeg fornemmer, der er noget. Jeg udelukker ikke, at jeg har fået et job til sommer, men jeg må også forholde mig til virkeligheden.

HUMmagasinet følger Linda Dürr Resen på vejen mod en karriere. Siden sidst er hun blevet ansat som omviser på kunstmuseet Heart i Herning. Jobbet har givet en masse praktisk erfaring, som kan hjælpe hende videre i karrieren.

MAN SKAL VÆRE ALENE MED SIG SELV ÉN GANG OM DAGEN

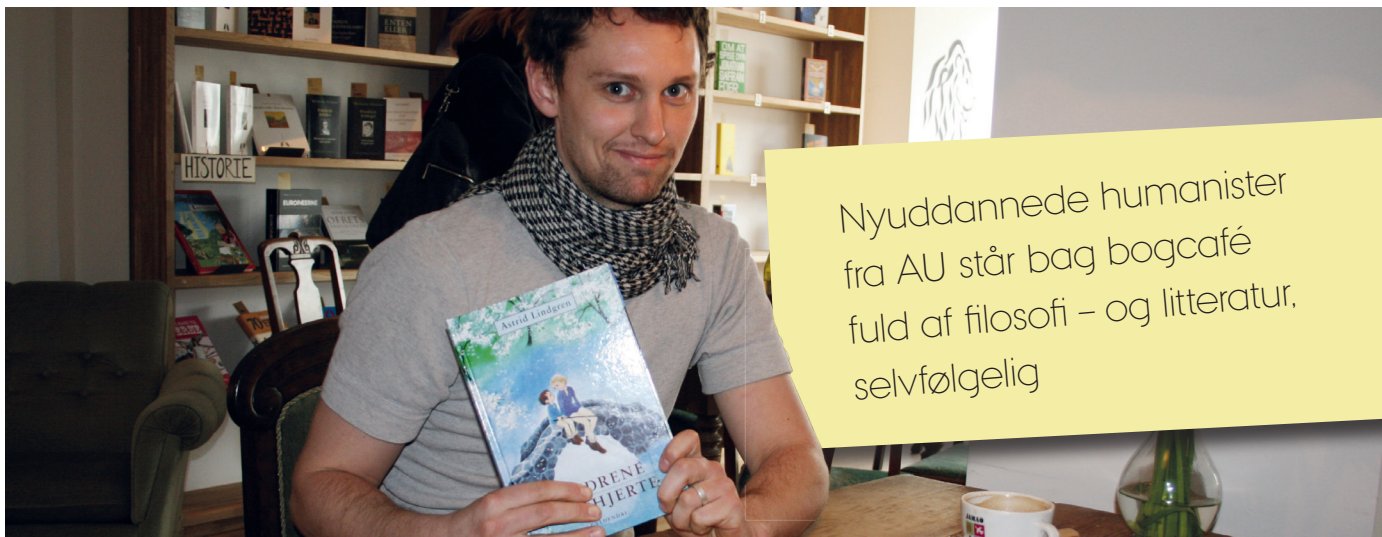

FOTO: MARIE LOUISE GAMMELGAARD

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Da Kenny Jess Brandt skrev speciale på Idéhistorie for to år siden, skete det ofte på caféer rundt omkring i Århus. Her blandt stemmer og skramlen af service blev over halvdelen af de hundrede sider til. Nu har han selv sammen med to kammerater åbnet Løve's Bog- og VinCafé i Nørregade, hvor ingen skal føle sig forkerte, uanset om de er en del af et træf, eller kommer som sig selv.

Frirum

– Mange i Danmark er bange for at gå på café alene. De tænker på, hvad andre tænker, og andre tænker ofte, at "de er nok blevet brændt af". Som Sartre sagde: Blikket skaber en. Og det er ærgerligt, for man skal turde gøre dét, man har lyst til. Det gør vi her, forsikrer 30-årige Kenny Jess Brandt.

Sammen med Thomas Haunstrup, der nu er speciale-skrivende filosofistuderende og Allan Lillelund Andersen, der har læst Nordisk på AU, har han forsøgt at skabe et sted, hvor man kan puste ud, slappe af – og måske tænke over, hvordan man kan være et godt menneske for sig selv og andre.

– Nogle steder går man på café for at blive set. Vores café er tænkt som et frirum, hvor man kan være sig selv. Bøgerne skaber ro omkring en, siger han.

På væggene hænger der citater af blandt andre Dostojevskij: "Men du skal vide broder, at bøger – de er livet, min føde, min fremtid". Og i dag lyder Tina Dickow i baggrunden.

Kultursted

Ud over åndehul og boghandel er intentionen også at skabe et kulturrum med musik-events, forfatter-arrangementer første søndag i hver måned, vinsmagninger og på sigt månedlige tirsdage med forelæsere.

– Det skal også være et sted, hvor der er noget at komme efter kulturelt. Til forfatter-arrangementet i juni kommer Morten Ramslund og Rune Engelbreth. Derudover vil vi med jævne mellemrum gerne have undervisere ind og fortælle om, hvad de forsker i lige nu. Så kan de tale om, hvad de har *lyst* til at tale om – og de kan prøve noget af, samtidig med at folk får viden med herfra.

Solstråle i København

For halvandet år siden åbnede to af de nu tre Løve-bagmænd en lignende café i København og har haft succes med den – i en arkade, hvor der ellers ikke er meget gang i kundetilstrømning og omsætning. Den skal nu styres af Allan Lillelund Andersen, mens Thomas Haunstrup og Kenny Jess Brandt skal stå for Århus-afdelingerne, der også tæller Løve's Antikvariat og PladeSalon i Høegh-Guldbergs Gade.

Begge steder har fået navn efter Astrid Lindgrens *Brødrene Løvehjerte* og dens Jonathan, hvis mod, Kenny og co. forsøger at leve op til.

▲ Kenny Jess Brandt i den nye café
– de massive egetræsreoler har de tre humanistiske bagmænd selv bygget, ligesom gulvet er selvlagt. Møblerne er fundet på loppemarkeder og genbrugslagre i hele Danmark.

TRÆD ET TRIN OP

FOTO: MADSDALEGAARD, FOTOAFDELINGEN MOESGÅRD

Anne Siig Nørregaard og Maria Garde er bachelorstuderende ved Informationsvidenskab og henholdsvis Begivenhedskultur og Æstetik og Kultur

Studerende står bag hjemmeside med idéer til faglige oplevelser i Århus og på universitetet

Af Stefan Rasmussen · stud20031656@hum.au.dk

I sommerferien sidste år havde Anne Siig Nørregaard og Maria Garde lidt for meget tid og lidt for meget hvidvin. Og den glade sommertid fødte en rigtig god ide: optrin.dk poppede op i pigernes hoveder.

Optrin.dk er en hjemmeside, der samler de mest spændende arrangementer for studerende i byen og på universitetet. For de unge iværksættere er overbevist om, at folk gerne vil have mere ud af deres studieliv. Fem år på universitet behøver ikke kun være krævende forelæsninger.

– Vi ønsker at bygge bro mellem studerendes fritid og faglighed. Derfor er siden opdelt efter interessefelter og ikke institutter. Interessefelterne appellerer bredt. Eksempelvis teknologi og design. Det kan en historiker eller en mediciner jo også interessere sig for! Men de ved måske ikke lige, at der er et foredrag om det et eller andet sted på universitetet, forklarer Anne Siig Nørregaard.

Ændre tankegangen

Anne Siig Nørregaard og Maria Garde vil gerne ændre tankegangen blandt studerende. For det kan godt være sjovt og fagligt på samme tid.

– Vi vil det mere almene, der appellerer bredere og måske også har en vis grad af underholdning i sig. Det skal ikke være en pligt at studere, det skal helst også kunne kombineres med fritidsinteresser. Det gør også, at du bliver en bedre studerende, når du breder din faglighed lidt ud, uddyber Maria Garde.

Hun giver som eksempel, at hvis man alligevel bruger sin fritid på at spille computerspil, kan man jo tage op på Medievidenskab til et fredagsforedrag om det og høre om det fra en mere faglig vinkel.

Fakta:

- Grundideen med optrin.dk blev præsenteret for studenter-væksthuset, der hjælper studerende med iværksætteri. Her fik de med det samme kontorplads, sparring og netværk
- Optrin.dk har også en side på Facebook, som har over 550 medlemmer.

At selekttere

I øjeblikket er der knyttet otte skribenter til optrin.dk. De bestemmer selv, hvad der måtte være fagligt interessant. Og de er selektive i forhold til de mange arrangementer, der er både i og udenfor universitetet.

– Der er jo et hav af arrangementer, og det er svært at hitte hoved og hale i, hvad der er mest spændende, men vi sætter vores lid til, at vores skribenter vælger det, som vores læsere vil synes er interessant, forklarer Maria Garde.

Det lønner sig!

Alle på Optrin.dk er frivillige, for der er næsten ingen penge at gøre med, og det tager meget tid at holde liv i siden og styre projektet. Men det lønner sig heldigvis på længere sigt.

– Det er rigtig fedt og lærerigt at prøve at realisere det her og teste sig selv og sin faglighed. Og så har vi jo også lært, hvad det vil sige at starte virksomhed op. Når vi er færdige med studiet, kan vi vise omverdenen, at vi er ildsjæle og har prøvet at starte noget op som studerende. Det giver forhåbentlig nogle point, at man har engageret sig på den måde, siger Anne Siig Nørregaard.

IN DANSK KULTUR ER OG ÅBEN

Annegret Heitmann, der er tysk professor i nordisk litteratur, oplever stor interesse for dansk kultur i Tyskland efter en pause og befordrende åbenhed i dansk litteratur og forskning

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Som udenlandsk forsker i nordisk kan hun se tingene udefra – det er dér, hun kan gøre en forskel i forhold til de skandinaviske forskerkolleger, der har det litterære materiale lige ved hånden og sproget som modersmål.

Til daglig bedriver Annegret Heitmann litteraturvidenskab på Ludwig-Maximilians-Universität i München, og for nylig gæstede hun Nordisk Institut med et foredrag om Herman Bang i foredragsrækken ”Nordisk Verdenslitteratur 1880-1914”.

HUMmagasinet spurgte den tyske professor i Nordisk, hvordan hun fra sit udgangspunkt ser dansk kultur, nu og historisk.

Skandinavisk er in – igen

Mens *det nordiske* nærmest var bandlyst efter anden verdenskrig og nazisternes dyrkelse af den ariske type, er skandinavisk og ikke mindst dansk kultur igen blevet eftertragtet i Tyskland. Det er tydeligt for Annegret Heitmann.

– Der var et stort hul i det 20. århundrede, som handlede om ideologi. Efter 1945 forsvandt interessen for det nordiske – det var blevet et belastet begreb, og det tog lang tid, før der kom en interesse igen. Litterært set blev den pludseligt genopvakt da *Frk. Smillas fornemmelse for sne* kom ind på verdensscenen – cirka samtidig med *Sofies verden* af Jostein Gaarder og krimier af Henning Mankell. Efter de bøger er det skandinaviske blevet utrolig populært i Tyskland, man kan ikke komme ind i en boghandel,

For Annegret Heitman er arbejdet med skandinavisk litteratur og ikke mindst danske tekster en tilgang til en anden kultur og dens tænkemåder.

uden at der ligger en stak danske, norske og svenske bøger, og det er ikke kun såkaldt bred litteratur. Meget bliver oversat, samtidig med at der kommer bedre oversættelser af noget af den ældre litteratur. Bang er for eksempel blevet nyoversat inden for de seneste to til tre år, og det samme er Hamsun og JP Jacobsen. Samtidig er der stor interesse for danske film, særligt dogmefilmene, og også danske tv-serier.

Homogen og åben

Den tyske nordisk-professor ser dansk litteratur som en del af europæisk litteratur – og tætte forbindelser mellem tysk og dansk kultur. Men også forskelle.

– I forhold til den tyske er den danske en mere homogen kultur, hvad angår dagligliv. Det kan man for eksempel helt banalt se på folks påklædning, hvor færre stikker ud.

På den anden side ser Annegret Heitmann en dansk kultur, som er mere internationalt orienteret end den tyske.

– Danmark er rettet mod det engelske og amerikanske, men også noget mere åben i forhold til andre lande. Både i litteraturen og forskningen optager man ret hurtigt nye idéer og prøver dem af. Det viser en stor interesse for, hvad der sker udenfor ens eget land.

Hun forklarer forskellen med, at når et land producerer så meget selv, som man gør i Tyskland, så kigger man mindre til højre og venstre.

Underholdende og intellektuel

Hendes egen hovedinteresse ligger i den vægtige periode omkring det moderne gennembrud, men hun arbejder også med nyere dansk litteratur og værdsætter værker af for eksempel Helle Helle, Peter Adolphsen, Kirsten Hammann og Per Hultberg.

▲ Fra blandt andre Bang til Hammann og Helle går Annegret Heitmanns interessefelt – på Nordisk holdt hun oplæg om emotioner hos Bang ud fra en af hans noveller.

– De bedste eksempler på nutidslitteratur synes jeg er, når værket både er underholdende og intellektuelt krævende. Megen af den nyere danske litteratur er letlæst, samtidig med at den rummer nye idéer og budskaber. Den tager for eksempel politiske, sociale og billedteoretiske spørgsmål op, alle mulige aktuelle emner, samtidig med at den har et ret tæt forhold til videnskaben. Den bygger bro mellem det dagligdags og let forståelige og det meget indviklede, og det synes jeg er virkelig godt og interessant.

Tidligere verdenslitteratur – nu?

Det står klart, at danske forfattere som JP Jacobsen og Herman Bang havde indflydelse internationalt, og at forfattere som Ibsen og Strindberg, og før dem Kierkegaard og Andersen, blev verdensomspændende.

– Hvilken indflydelse den nutidige litteratur har og får, ved vi ikke endnu. Det bliver op til næste generation at undersøge, siger Annegret Heitmann.

PROCESSEN LIGGER PÅ NETTET

Da Aarhus Universitet kårede årets E-underviser, Kristina Risom Jespersen fra Institut for Økonomi, kom en af de tre nominerede fra Det Humanistiske Fakultet. Studielektor Pia Rasmussen fra Institut for Æstetiske Fag var indstillet for sit E-arbejde på kurset "Entrepreneurship i Oplevelsesøkonomien", som hun udbød sammen med tre kolleger. Med dommernes ord har Pia Rasmussen med e-læringsdelen "vist, at det ved hjælp af en wiki kan lykkes at understøtte, strukturere og synliggøre de studerendes læringsarbejde med hinanden imellem timerne, og ikke mindst binde mange studerende med forskellige fagligheder – i dette tilfælde 60 studerende – sammen."

Ligesom leksikonet

Wikien er et forum på nettet, der findes i arbejdsplatformen Aula. Den giver de studerende et sted at gruppe-arbejde og indsamle viden, også mellem gruppemøder og undervisningsgange. Og den fungerer

ligesom Wikipedia, så brugerne hele tiden kan bygge ovenpå og udvide den samlede viden ved at skrive noter og kommentarer ind og tilføje dokumenter. Desuden gør en indbygget historik, at man kan gå tilbage og se tidligere versioner. Ingen kan altså helt slette det, andre har skrevet. Og arbejdsprocessen kan følges trin for trin.

Smart for både undervisere og studerende

– Det betyder, at de studerendes arbejde bliver langt mere synligt, hvilket både er en fordel for underviserne og de studerende selv, siger Pia Rasmussen.

– Vi kan se, hvad der sker mellem undervisningsgangene, og de kan gå tilbage og se deres egen arbejdsproces, som dermed træder klarere frem. Da refleksioner over processen er en del af eksamen på dette kursus, giver det dem blandt andet en fordel op til eksamen. Vores faste censor meldte efter forløbet tilbage, at der var en større klarhed i opgaverne omkring processen, fortæller hun.

Pia Rasmussen mener, at meget af det arbejde, de studerende udfører på wikien, også blev gjort på tidligere kurser uden denne udvidede e-læringsdel, det var blot ikke synligt for hverken undervisere eller studerende.

Aarhus Universitets pris Årets E-underviser (2009) blev første gang delt ud i år. Den nedlagte e-læringsenhed stod for forløbet, og det er uvist, om prisen bliver tilbagevendende.

mlg

- Læs mere om prisen på samfundsvidenskab.au.dk/aktuelt/nyhed/article/e-underviser-pris-til-kristina-risom-jespersen-fra-institut-for-oekonomi
- Se Pia Rasmussens oplæg på humaniora.au.dk/epri2010

HUMmagasinet

søger studenter-journalist

HUMmagasinet søger pr. 15. august en studenterjournalist til at skrive bogomtaler, artikler til avisen samt til korrekturlæsning og forskellige praktiske opgaver.

Du er så god til at skrive, at du tør lade dine ord udkomme i 5.000 eksemplarer, og hvis du skulle have flair for fotografering, så send os et par af dine egne billeder.

Send os en kort ansøgning senest 1. juli, og vedhæft meget gerne et par eksempler på dine journalistiske evner.

Du vil i høj grad selv kunne tilrettelægge din arbejdstid, og du kan selv vælge, om du vil skrive hjemmefra eller på kontoret.

Vi tilbyder et godt og fokuseret arbejdsmiljø, løn efter overenskomst, kaffe efter behov og kage med jævnlige mellemrum.

Har du spørgsmål, så skriv eller ring til kommunikationschef **Svend Aage Mogensen** på 8942 1242 eller slam@hum.au.dk.

Ansøgningen mailer du til hummagasinet@hum.au.dk (I FirstClass: "HUMmagasinet").

KONTAKTET AF ZENTROPA

Antropologen Rane Willerslev håber at få *På flugt i Sibirien* filmatiseret

Af Marie Louise Gammelgaard · mlg@hum.au.dk

Han tog ud for at ændre verden – men kom selv hjem forandret. Det er én af de one-linere, der kunne sættes på Rane Willerslevs antropologiske sidehistorie *På flugt i Sibirien*, der udkom sidste år – en billedrig og personlig beretning om et forsknings-år i Sibirien, der var tæt på at koste ham livet og fik stor betydning. Nu er lektoren fra Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik blevet kontaktet af filmselskabet Zentropa, der har udvist interesse for at lave en spillefilm.

– Jeg har haft et møde med dem, og vi er blevet enige om at arbejde hen imod at lave et projekt sammen, fortæller Rane Willerslev, der understreger, at der ikke er tegnet nogen kontrakt endnu.

Foreløbig skal han sammen med filmselskabet formulere en synopsis, næste mulige step bliver at lave en aftale med udgiveren af bogen, før man evt. kan sælge idéen til andre for at finde samfinansiering.

Den livsvigtige side

I givet fald bliver hans egen rolle at være medforfatter på manuskriptet.

– Det har jeg aldrig prøvet før, og jeg synes, det kunne være rigtig spændende. Hvor tæt historien vil lægge sig op ad bogen, er uklart. Men det skal være en personhistorie og en udviklingshistorie, siger Rane Willerslev, der ud over at være forsker også er medlem af Eventyrernes Klub.

For ham ville det være interessant at skildre en personlig side af feltarbejdet, som er en stor del af antropologi-forskningen. Og en side, som efter hans mening ofte ikke bliver kommunikeret.

– Feltarbejdet er en anderledes måde at leve på, et også per-

sonligt projekt, som for mit vedkommende i Sibirien blev en slags dannelsesrejse. Den slags ændrer én permanent, siger Rane Willerslev, der også fortæller, at de sibirske åndeforestillinger stadig lever i ham.

I bogen beretter han i et retrospektivt kapitel om, hvordan han længe efter sin hjemkomst opererer med ånderne, mens andre dele af fortællingen indeholder oplevelser af sult og livstruende situationer. Et idealistisk pelshandel-projekt ender som en fiasko og med en erkendelse af, at der var tale om et romantisk forehavende.

– Sibirien blev en slags skæbne på godt og ondt, som han siger.

Ånder kræver mere end feltarbejde

Efterfølgende er det blevet magtpåliggende for Rane Willerslev at arbejde for, at antropologien får et teoriapparat, der kan tage religiøsitet seriøst. For ånde-forestillinger kan ikke (bort-)forklares med sociale og politiske strukturer, mener han og vil gerne fremme den spekulative antropologi, hvor forestillingsevnen kommer mere på banen i forhold til feltarbejdet.

– En film ville på sin vis være en anden mulighed i den sammenhæng. Her kan man lave parallelverdener og drømmescenarier, der netop trækker videnskabsmanden i en anden retning, siger Rane Willerslev. ■

► Læs mere om arbejdet for den spekulative antropologi på humaniora.au.dk/nyheder/2010/willerslev/

TIDSSKRIFTER

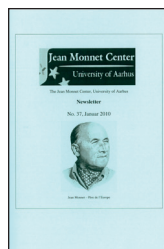

Byen i centrum

Happenings i gågaden, kunstudstillinger på havnen og pirrende fester på torvet: Byen i det 21. århundrede er temaet for det nyeste nummer af Kultur & Klasse. Med udgangspunkt i kulturvidenskab, litteraturhistorie, sociologi og arkitektur undersøger forfatterne byens kulturelle betydninger, tendenser og betingelser.

Emnerne for artiklerne spænder vidt fra urbane forestillinger inden for kultur og litteratur over kultursatsninger i mindre danske byer, Potsdamer Platz' historie, oplevelsesbyrummet Brandts Klædefabrik og branding i Svendborg og Stockholm til bykulturfænomenet "parcour".

K&K 109 – Den senmoderne by, bidrag af blandt andre Andreas Huyssen, Svend Erik Larsen og Martin Zerlang, Aarhus Universitetsforlag, 168 sider, 200 kr.

Europa!

Jean Monnet Center bringer denne gang en artikel af professor Knud Erik Jørgensen, der fejrer 20-års jubilæet for programmet Jean Monnet Action (JMA). Artiklen forsøger at vurdere og diskutere en gensidig akademisk frugtbar proces mellem JMA og de discipliner, der fokuserer på den europæiske integrationsproces. Artiklen efterfølges af en artikel af Sebastian Lang-Jensen

om Socialistisk Folkepartis skiftende holdninger til europæisk integration gennem de seneste 50 år. Nyhedsbrevet bringer også lektor Ann-Christina Lauring Knudsens præsentation af et nyt forskningsprojekt om transnational europæisk historie.

Jean Monnet Center Newsletter, no. 37, The Jean Monnet Center, University of Aarhus, 27 sider, gratis

Fra de varme lande

Tidsskriftet SFINX bringer igen en række forskelligartede artikler fra de varme lande. Man kan eksempelvis læse om en udtømmelig kedel med italiensk bønnesuppe, om det ny-vestarmæske sprog, der menes at være det tætteste, vi i dag kommer det sprog, som Jesus talte, og om trolddomsforfølgelser i Danmark og Italien.

Tidsskriftet bringer desuden en beretning om Københavns Universitets deltagelse i kortlægningen af den tidligere perleby Zubara, der lå i det nordlige Qatar. Og så er der en jubilæumsartikel. Det er nemlig 2500 år siden slaget ved Marathon i år!

SFINX 33, årgang nr 1, Afdeling for Klassisk Arkæologi, 36 sider, 75 kr.

Religion i politik

Dette temanummer diskuterer forholdet mellem religion og moderniseringsprocesser over et bredt tidsspektrum og geografisk område. Hensigten er at belyse, hvorledes religion ændrer funktion i samfundet uden at være bundet til et fast moderniseringsskema. Gennem konkrete historiske analyser problematiserer artiklerne den påståede kobling mellem modernitet og sekularisering.

Hensigten er desuden at belyse, hvorledes religion over tid ændrer funktion i forskellige samfund og dermed give et mere facetteret billede af forholdet mellem religion og modernisering. Tema-nummeret indeholder også artikler om religionens genkomst i politik i Italien, Mellemøsten, USA og Siam.

Den Jyske Historiker nr. 124: Religion og politik, Institut for Historie og Områdestudier, 138 sider, 150 kr.

BOGOMTALER

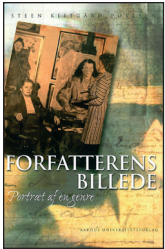
Webbens historie

Lektor Niels Brügger fra Medievidenskab har siden 2007 arbejdet på en doktordisputats om dr.dks historie, støttet af FKK. Nu har han redigeret bogen Web History, som er udkommet på det amerikanske forlag Peter Lang i New York. Bogen, der består af 16 kapitler, er den første

internationalt om dette nye forskningsfelt – webhistorie. Den tager blandt andet afsæt i den første internationale webhistorie-konference, som blev arrangeret af Aarhus Universitet i 2008. Niels Brüggers eget bidrag til bogen, ud over redaktionsarbejdet, er en introduktion, der handler om de første år af dr.dks historie.

Web History, Niels Brügger, Forlaget Peter Lang, New York, 362 sider, 150\$.

BOGOMTALER

Den malede forfatter

Kære forfatter: Sid stille! Og lad kunstmaleren skabe dig, som du skaber dine figurer. Denne opfordring har været uimodståelig for mange af historiens største kunstnere inden for litteratur og billedkunst, og med god grund: Det malede forfatterportræt åbner en dør ind til det intime rum, der udspringer sig mellem kunstarterne. Både klassikere og nyere portrætter granskes,

herunder flere portrætter, som aldrig er gengivet eller beskrevet før. Paletten af kunstnere spænder over såvel danske som internationale malere og forfattere – fra Tischbein og Goethe til Heltoft og Seeberg.

Forfatterens billede – portræt af en genre, Steen Klitgård Poulsen, Aarhus Universitetsforlag, 200 sider, 248 kr.

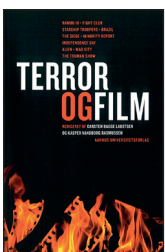

Lær at præsentere

Professionelle præsentationer kræver metodisk indsigt i at fremstille et budskab på en måde, så det præger lytteren i den ønskede retning. Den gode præsentation giver det teoretiske fundament og de praktiske værktøjer, der skal til for at skabe gode præsentationer, der virker efter hensigten. Læren er, at gode præsentationer kommer af grundig og metodisk velovervejet forberedelse – og af modet

til at gå i relation med lytterne. Bogen er henvendt til den, der som en del af sit arbejde eller studium har behov for at præsentere viden på en måde, så det er vedkommende for lytterne.

Den gode præsentation. Akademisk mundtlig fremstilling og personlig kommunikation, Linda Greve, Samfundslitteratur, 198 sider, 228 kr.

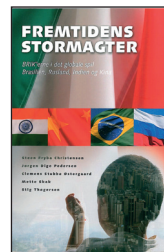
Terror på film

Populærkulturens spillefilm er meget mere end blot underholdning. I denne bog demonstrerer ti yngre forskere, hvordan en række udvalgte spillefilm kan tjene som ramme om en analyse og diskussion af væsentlige spørgsmål relateret til terror og terrorbekæmpelse.

Filmmediet fungerer som en form for eks-

perimentarium i forhold til komplicerede moralske og politiske spørgsmål. Derfor kan film anvendes som en pædagogisk løftestang i forståelsen og diskussionen af mulige løsninger på udfordringerne for nutidens samfund. Der er blandt andet eksempler fra *Minority Report* og *The Truman Show*!

Terror og film, red. Carsten Bagge Laustsen & Kasper Vandborg Rasmussen, Aarhus Universitetsforlag, 248 sider, 248 kr.

De ny magter

BRIK er blevet et buzzword blandt investorer, meningsdannere og beslutningstagere. Det henviser til verdensøkonomiens nye 'fabulous four': Brasilien, Rusland, Indien og Kina. Selv om de fire BRIK-stormagter er yderst forskellige, har de alle med stort held fulgt en eksportorienteret globaliseringsstrategi gennem de seneste årtier.

Denne antologi underkaster hver enkelt BRIK-land en nærmere analyse, og som helhed bliver BRIK drøftet som koncept og magtpolitisk udfordring for USA og EU, og bogen kommer også med mulige "svar" herpå.

Fremtidens stormagter – BRIK'erne i det globale spil: Brasilien, Rusland, Indien og Kina, Steen Fryba Christensen et. alt., Aarhus Universitetsforlag, 284 sider, 248 kr.

En stor tænker

Hannah Arendt kendes ofte som en politisk filosof eller samfundstænker, men her præsenteres en tænker, der også er optaget af eksistentielle, religiøse og moralske spørgsmål. I en række artikler diskuterer og analyserer Arendt en række tænkere, herunder Kierkegaard, Sartre, Camus, Heidegger, Kafka, Marx, Platon, Augustin og

Blixen. Hun tager en række væsentlige temaer op fra eksistensfilosofi, forholdet mellem moral og handling, litteraturens rolle i tænkningen og kristendommens funktion i det moderne. Udvalget af tekster viser en litterært og religiøst interesseret tænker med et aktivt og inddragende forhold til europæisk kultur og tradition.

Eksistens og religion, Hannah Arendt, red. Mikkel Thorup, Klim, 187 sider, 249 kr.

BOGOMTALER

Modersmålet

Hvert andet år siden 1986 har der været afholdt Møde om Udforskningen af Dansk Sprog. Og hver gang kommer der en bog ud af det med artikler fra alle afkroge det danske sprog. Denne gang kan man blandt andet læse om dansklærens hadefejl blandt elever, nemlig verbumparret ligge og lægge. Man kan også blive klogere på begrebet 'tegn', på efterstillede anførelser i radio

og tv, på semi-leksikalske verber i dansk, på dansk intonation og på logik, mening, handling og tale. Og så kan man finde ud af, hvad morfemer egentlig skal til for.

12. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog, red. Inger Schoonderbeek og Peter Widell, Aarhus Universitet 9.-10. oktober 2008

Universitetskunst

Den 25. september 2009 kunne Aarhus Universitet indvie en stor udsmykning udført af billedkunstneren Erik A. Frandsen. Det er værker, der med deres genkendelige motiver forholder sig til virkeligheden, men som også på hver sin måde præsenterer os for en forvandling af den. I den forstand har kunsten samme mål som universitetet: Det handler om refleksioner over, hvordan verden

hænger sammen, og om hvordan vi opfatter den. Denne bog er en præsentation af Erik A. Frandsens udsmykning og samtidig en fejring af, at kunsten så fint kan finde rum på universitetet.

Refleksioner – Erik A. Frandsens kunst på Aarhus Universitet, Maria Fabricius Hansen, Aarhus Universitetsforlag, 76 sider, 148 kr.

Bogomtalerne er skrevet af Stefan M. Rasmussen

PERLER AF GLAS – FARVERIGE HISTORIER

UDSTILLINGER

Glasperler er blevet en del af modebilledet i de seneste par år – især som en del af armbånd, som man kan samle perler, vedhæng, amuletter m.v. til. Glasperler er imidlertid ikke noget nyt fænomen, men har derimod rødder langt tilbage i tiden og findes over det meste af verden. Deres brug, form, farver, mønstre og størrelser varierer næsten uendeligt, og de har lige fra begyndelsen fascineret, prydet og sendt signaler om deres bærere.

Moesgård Museum viser denne sommer en udstilling, hvor der sættes spot på glasperler og den mangfoldighed af historier, de kan fortælle. Blandt andet fortælles historierne om de mønstrede vikingeperler, der tog turen fra Tash-

kent i Kaukasus til vikingernes Aros (nutidens Århus), om de smukke venetianske perler fra 1800-tallet, der havnede hos regnskovenfolk på Borneo – og om de små perler, der pryder kvindernes grønlandske nationaldragt, og som blev bragt til

Grønland af europæiske sælfangere. I udstillingen kan man opleve et bredt udvalg af glasperler fra en privat samling og genstande med glasperler fra Moesgård Museums egne arkæologiske og etnografiske samlinger.

► Udstillingen kan opleves på Moesgård Museum 13. maj-15. august 2010

KALENDER

Udvalgte arrangementer

Lukning af Sortehavscentret: 1. februar 2002 blev Sortehavscentret grundlagt med en stor millionbevilling fra Danmarks Grundforskningsfond. Nu er støtteperioden udløbet, og derfor afholdes en officiel lukning af centret. Her kan man bl.a. høre en forelæsning af professor dr. Ortwin Dally fra Deutsches Archäologisches Institut i Berlin.

Tid: 27. maj kl. 15.00

Sted: Nobel Salen bygn. 1451, lokale 120

HUM's Årsfest: Sæt kryds i kalenderen den 11. juni, hvor det atter er blevet tid til fakultetets årsfest. Alle ansatte (med ledsager) er inviteret med til festen, hvor der vil være festtaler, grill-

mad og underholdning i teltet og dansegulv i Ridehusets foyer. Tilmelding og endeligt program kommer på FirstClass intranet i HUM Ansatte.

Tid: 11. juni kl. 16-24.00

Sted: Langelandsgades Kaserne

Doktordisputats: Lektor Frits Andersen fra Institut for Æstetiske Fag forsvare sin doktordisputats med titlen "Det mørke kontinent? Afrikabilleder i europæiske fortællinger om Congo". Opponenten til forsvaret er lektor Mi-

chael Harbsmeier fra Roskilde Universitet og professor Arne Melberg fra Universitetet i Oslo.

Tid: 4. juni kl. 13.00

Sted: Auditorium 1, bygn. 1441 (Teologi).

International summer school på IMV: På Institut for Informations- og Medievidenskab afholder man for første gang summer school. Det sker under titlen "New Media Landscapes, New Roles – Public and Private in the Network Society". Kurset varer i tre uger og handler om medier og journalistik. Det henvender sig til

kandidatstuderende fra både indland og udland.

Tid: 25. juli-14. august 2010

Sted: Institut for Informations- og Medievidenskab, Helsingforsgade 14

Summer school i moderne historie: Titlen på den 8. nordiske summer school i contemporary history er "Transformation, Transfer, Transdisciplinarity. Doing History Beyond the Nation-State in the 21st Century". Sommer-skolen afholdes i år på Aarhus Universitet og er målrettet ph.d.-studerende.

Tid: 8.-12. august 2010

Sted: Studenternes Hus, Nordre Ringgade 3

► Se flere arrangementer og mere om nogle af ovenstående på: humaniora.au.dk

10 SPØRGSMÅL TIL PROFESSOREN

På HUMmagasinets bagside stiller vi vores professorer en række spørgsmål inden for deres fag såvel som deres fritid. Det eneste spørgsmål, der er åbent, er det sidste, hvor professoren selv skal formulere et spørgsmål til en anden professor. Og så er stafetten givet videre.

I sidste nummer stillede Hans-Jørgen Schanz spørgsmålet: *Hvorfor kender du egentlig alt til fodbold?* Spørgsmålet gik til Thorsten Borring Olesen, der er professor i historie.

1. Hvordan begyndte din interesse for historie?

Den begyndte egentligt ganske tidligt i de første klasser af folkeskolen og var måske et resultat af, at mine forældre holdt *Politiken*, som jeg læste med særlig interesse for udlandsstof og historie.

2. Hvilken periode i historien synes du, vi ved for lidt om?

Nok en hel del af al det, der ligger før Den Franske Revolution.

3. Hvad er dit mest mærkværdige forskningsresultat?

Det jeg har undret mig mest over selv var, da jeg i 1980'erne arbejdede med mentalitetshistorie omkring 1. Verdenskrig, og det gik op for mig ved at læse breve og dagbøger, at der var en del unge mænd, der opfattede den bestialske blodige krig som et eventyr og som en spændende oplevelse. Det undrer jeg mig dog ikke så meget over mere, fordi det er en almen krigserfaring. Prøv bare at se begrundelserne for, at unge danske mænd synes, det er interessant at tage til Afghanistan.

4. Har du en hobby?

Udover at tage på stadion for at se AGF spille i gode venners lag, er jeg i de senere år blevet en varm tilhænger af motionscykling i de smukke (og stejle) naturomgivelser omkring Århus. Her i foråret skal jeg endvidere med tre venner på motionscykeltur til Franken.

5. Hvor skal du hen i sommerferien, og hvilket historisk sted vil du anbefale andre at besøge?

Sommerferien tilbringer jeg næsten altid i Danmark i mit sommerhus på Mors, og det skal jeg også i år.

En anbefaling af et historisk sted at besøge i udlandet kunne være

et dobbeltbesøg til Escorial-slottet, bygget af Filip II, og General Franco's mausoleum i Valle de los Caidos, der er placeret i kort afstand fra hinanden i den sydøstlige del af Sierra de Guadarrama uden for Madrid. Der er en vis stram og religiøs æstetik, der forbinder de to komplekser. Franco-mausolæet er jo ikke – i modsætning til Escorial – noget, der turistmæssigt slås voldsomt på tromme for, men det giver et fantastisk godt indblik i frankismens selvforståelse og selviscenesættelse.

6. Hvis du ikke var blevet professor, hvor sad du så i dag? Havde du en anden barndomsdrøm?

Det var ret tidligt, at jeg fik lyst til at arbejde med historie, men jeg har da også haft min kavalkade af drengedømme om at blive professionel fodboldspiller, feteret rock-trommeslager – og ambassadør.

7. Hvad kan vi lære af historien?

En hel del, hvis man samtidig erkender, at der også er en overhængende fare for at fare vild i historien og drage problematiske konklusioner af den. Det er jo ikke nødvendigvis og i alle situationer da capo-effekten, den historiske gentagelse, der er historiens mest relevante lære.

8. Hvilket skjult talent gemmer du på?

Måske et skuespiltalent.

9. Hans-Jørgen Schanz' spørgsmål fra sidste uge: Hvorfor kender du egentlig alt til fodbold?

Alt er jo et stort ord. Men jeg kender meget til fodbold, fordi spillet interesserer mig og har interesseret mig, siden jeg var meget lille. Jeg har derfor en del ophobet fodboldviden fra mine drenge- og ungdomsår, hvor al læring på en eller anden måde bliver siddende. F.eks kan jeg opremse startopstillingen på det Chelsea-hold, der – over to kampe – vandt den engelske pokalfinale i 1970.

10. Hvilket spørgsmål kunne du tænke dig at stille til en professor og til hvem?

Jeg kunne godt tænke mig at spørge arkæologen Else Roesdahl – er der noget nyt at sige om Fyrkat?